

Projekt

z dnia 4 grudnia 2023 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA PUŁAWY**

z dnia ..... 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025 dla miasta Puławy**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 4¹ ust. 1–2 i 5, art. 12 ust. 7 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023, poz. 2151), art. 10 ust. 1-2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939, Dz.U. z 2022 r. poz. 2600) Rada Miasta Puławy uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się i przyjmuje do realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025 dla miasta Puławy, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Puławy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Puławy

Bożena Krygier

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2024-2025 DLA MIASTA PUŁAWY

Spis treści

Wstęp

Rozdział I

Diagnoza środowiska lokalnego

1.1 Młodzież a alkohol, przemoc i narkotyki

1.1.1 Wyniki badań ankietowych wśród uczniów w szkołach

1.1.2 Podsumowanie i kierunki działań

1.2 Dane statystyczne instytucji i organizacji

1.2.1 Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape”

1.2.2 Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach

1.2.3 Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach

1.2.4 Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach

1.2.5 Dane Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach

1.2.6 Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego w Puławach

1.2.7 Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach

1.2.8 Dane Sądu Rejonowego w Puławach

1.2.9 Dane Stowarzyszenia MONAR Poradnia Profilaktyki, Terapii i Leczenia Uzależnień w Puławach

1.2.10 Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach

1.2.11 Dane Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Puławach

1.3 Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Puławy, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży napojów alkoholowych

1.4 Zasoby środowiska lokalnego

Rozdział II

Podstawowe założenia programu

2.1 Podstawa prawna programu

2.2 Adresaci programu

2.3 Realizatorzy programu

2.4 Źródła finansowania programu

2.5 Monitorowanie i sprawozdawczość programu

Rozdział III

Cele programu

3.1 Główny cel programu

3.2 Cele szczegółowe programu

Rozdział IV

Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona w szkołach i placówkach systemu oświaty

Rozdział V

Obowiązki gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

Rozdział VI

Zadania do realizacji

Rozdział VII

Zadania finansowane w ramach programu

Rozdział VIII

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Załącznik nr 1

Profilaktyczno-Rozwojowy Program Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „Alternatywa”

Załącznik nr 2

Program „Lepsze Jutro”

Załącznik nr 3

Program nauki pływania dla uczniów szkół podstawowych, prowadzonych przez gminę Miasto Puławy

Wstęp

Obszar lokalnego systemu przeciwdziałania problemowemu używaniu substancji psychoaktywnych i uzależnieniom behawioralnym został ujęty kompleksowo i jest zawarty w niniejszym programie. Przyjęty model ujęcia profilaktyki zakłada zarówno kontynuację dotychczasowych działań, jak i wdrożenie nowych instrumentów.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminy obowiązek prowadzenia zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Należą one do zadań własnych gminy i obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminy obowiązek prowadzenia zadań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii. Należą one do zadań własnych gminy i obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego przez radę gminy.

Zaplanowane do realizacji działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii mają charakter kompleksowy, systematyczny i długofalowy. Obejmują swym zasięgiem różne grupy społeczne, w tym dzieci i młodzież. Podstawą realizacji tych działań jest współpraca i zaangażowanie podmiotów działających w zakresie profilaktyki uzależnień, które oferują szeroki wachlarz działań specjalistycznych, pomocowych i profilaktycznych kształtujących pozytywne postawy i wartości, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Program skierowany jest na zminimalizowanie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

W ramach programu zaplanowano również realizację działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej. Problem ten dotyczy osób różnej płci i wieku, pochodzących ze wszystkich grup społecznych. Najczęściej osobami doświadczającymi przemocy są dzieci, osoby okresowo lub trwale niepełnosprawne, czy też wykluczone społecznie ze względu na starość, chorobę, jak również płeć. Wystąpienie przemocy zaburza funkcjonowanie systemu rodzinnego, naruszając tym samym podstawowe prawa człowieka, niszcząc poczucie jego godności, szacunku i zaufania.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny wymaga podjęcia oddziaływań wobec wszystkich jej członków, a więc zarówno wobec osób doświadczających przemocy, jak również osób stosujących przemoc. Podejmowane działania muszą mieć charakter interdyscyplinarny, który poprzez kompleksowe, wielowymiarowe udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, koordynację działań podmiotów działających w tym zakresie – zwiększają jej skuteczność oraz umożliwiają wzajemne uczenie się, dzielenie wiedzy i doświadczeniami.

Niniejszy program składa się z ośmiu rozdziałów i trzech załączników. Rozdział I stanowi diagnozę środowiska lokalnego; rozdział II przedstawia podstawowe założenia programu; rozdział III określa cele programu; rozdział IV mówi o działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej prowadzonej w szkołach i placówkach systemu oświaty; rozdział V określa zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom; rozdział VI poświęcony jest zadaniom do realizacji; rozdział VII opisuje zadania finansowane w ramach programu; natomiast rozdział VIII to zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Załącznikiem nr 1 do programu jest Profilaktyczno-Rozwojowy Program Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „Alternatywa”; załącznik nr 2 stanowi Program „Lepsze Jutro”; natomiast załącznik nr 3 to Program nauki pływania dla uczniów szkół podstawowych, prowadzonych przez gminę Miasto Puławy.

Rozdział I

Diagnoza środowiska lokalnego

1.1 Młodzież a alkohol, przemoc i narkotyki

1.1.1 Wyniki badań ankietowych wśród uczniów w szkołach

Grupa badana

W opracowaniu wyników badań przeprowadzonych w Puławach w 2023 roku wzięto pod uwagę dane pochodzące z badań ankietowych 2190 osób, w tym 291 dzieci z przedszkoli, 408 dzieci z klas 0-III szkół podstawowych, 540 uczniów szkół podstawowych z klas IV-VIII, 226 uczniów szkół o profilu zawodowym,

w tym 133 uczniów ZSZ / SB I stopnia i 93 uczniów techników, 458 licealistów, 155 rodziców i 112 nauczycieli.

Kluczowe wskaźniki przedstawione w poniższym zestawieniu pochodzą z badań uczniów szkół podstawowych od klasy IV i uczniów szkół ponadpodstawowych. Grupa uczniów objętych ankietyzacją liczyła 1224 osoby. Skład tej grupy przedstawia tabela 1.

Badania zostały przeprowadzone na zlecenie Miasta Puławy przez firmę Badania Edukacja Wdrożenia sp. z o.o. Za część merytoryczną badań odpowiadał dr Robert Porzak.

Tabela 1. Charakterystyka uczestników ankietyzacji = dzieci i młodzież szkół podstawowych od klasy IV wzwyż i szkół ponadpodstawowych

		SP IV-V		SP VI-VIII		Typ szkoły Technika i SB / ZSZ		LO		Razem	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Płeć	chłopcy	143	53,4	150	55,1	137	60,6	173	37,8	603	49,3
	dziewczęta	125	46,6	122	44,9	89	39,4	285	62,2	621	50,7
Miejsce zamieszkania	z rodzicami	230	85,8	211	77,6	161	71,2	316	69,0	918	75,0
	tylko z matką	18	6,7	31	11,4	20	8,8	48	10,5	117	9,6
	tylko z ojcem	4	1,5	3	1,1	2	0,9	7	1,5	16	1,3
	z jednym z rodziców biologicznych i macochą lub ojczymem	6	2,2	13	4,8	14	6,2	21	4,6	54	4,4
	w internacie lub bursie szkolnej	-	-	2	0,7	25	11,1	50	10,9	77	6,3
	inne	10	3,7	12	4,4	4	1,8	16	3,5	42	3,4
	rodzina pełna	216	80,6	207	76,1	182	80,5	362	79,0	967	79,0
Sytuacja rodzinna	jedno z rodziców nie żyje	10	3,7	10	3,7	8	3,5	20	4,4	48	3,9
	rodzice w separacji lub po rozwodzie	30	11,2	47	17,3	36	15,9	72	15,7	185	15,1
	inna	12	4,5	8	2,9	-	-	4	0,9	24	2,0
Rodzeństwo	brak	54	20,1	54	19,9	29	12,8	55	12,0	192	15,7
	jedna osoba	144	53,7	147	54,0	109	48,2	265	57,9	665	54,3
	dwoje lub więcej	70	26,1	71	26,1	88	38,9	138	30,1	367	30,0
Wykształcenie matki	wyższe	77	28,7	92	33,8	66	29,2	239	52,2	474	38,7
	średnie	20	7,5	40	14,7	75	33,2	97	21,2	232	19,0
	zawodowe	20	7,5	10	3,7	37	16,4	44	9,6	111	9,1
	podstawowe	6	2,2	5	1,8	9	4,0	10	2,2	30	2,5
	nie wiem	145	54,1	125	46,0	39	17,3	68	14,8	377	30,8
Wykształcenie ojca	wyższe	70	26,1	85	31,3	37	16,4	142	31,0	334	27,3
	średnie	19	7,1	23	8,5	68	30,1	119	26,0	229	18,7
	zawodowe	24	9,0	20	7,4	58	25,7	89	19,4	191	15,6
	podstawowe	4	1,5	4	1,5	8	3,5	10	2,2	26	2,1
	nie wiem	151	56,3	140	51,5	55	24,3	98	21,4	444	36,3

Główne wnioski uzyskane w badaniach:

Młodzież a alkohol

- postawy i zachowania uczniów związane z alkoholem

Tabela 2. Postawy wobec picia alkoholu przez rówieśników

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Postawa wobec picia alkoholu	negatywna	63,4	34,6	7,1	5,9	20,2
	dezaprobuja	21,4	27,2	9,7	14,4	17,5
	obojętna	9,9	26,8	38,9	39,7	32,8
	przychwalająca	1,5	4,4	11,9	12,4	9,0
	pozytywna	3,8	7,0	32,3	27,5	20,5
Postawa wobec upijania się	negatywna	68,7	36,4	15,0	9,6	24,6
	dezaprobuja	20,6	34,6	19,0	24,0	25,2
	obojętna	6,9	20,6	30,1	36,5	27,6
	przychwalająca	-	3,3	17,3	14,6	10,6
	pozytywna	3,8	5,1	18,6	15,3	12,1
	dezaprobuja	29,8	33,8	23,9	27,7	28,7
	obojętna	8,4	20,2	23,5	23,8	21,0
	przychwalająca	-	5,9	8,0	8,5	6,7
	pozytywna	3,1	4,0	11,1	5,7	6,1

Tabela 3. Prawdopodobne reakcje na propozycje zachowań ryzykownych

Typ szkoły

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Reakcja na propozycję wypicia alkoholu	na pewno odmówię	92,5	80,1	38,1	34,9	58,2
	raczej odmówię	5,6	9,9	17,3	13,8	11,8
	nie wiem, co zrobię	1,1	3,7	10,6	13,1	7,9
	raczej przyjmę	0,7	3,3	24,8	26,0	15,2
	na pewno przyjmę	-	2,9	9,3	12,2	6,9

- domowe wzorce picia alkoholu i upijania się

Tabela 4. Wzorce rodzinne zachowań ryzykownych

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Wzorec dysfunkcji rodzica - alkohol	nigdy	35,1	34,2	21,2	15,3	23,6
	raz w życiu	3,1	5,5	4,0	3,9	4,2
	kilka razy w życiu	7,6	11,8	11,1	11,1	10,9
	kilka razy w roku	19,8	17,6	24,8	26,0	22,9
	kilka razy w miesiącu	19,8	19,9	26,5	29,7	25,4
	kilka razy w tygodniu	11,5	8,5	7,1	9,2	8,8
Wzorec dysfunkcji rodzica - jest pijany	codziennie	3,1	2,6	5,3	4,8	4,1
	nigdy	51,9	53,3	33,2	30,1	39,2
	raz w życiu	6,1	9,9	6,6	7,6	7,8
	kilka razy w życiu	9,2	14,0	22,1	20,1	17,7
	kilka razy w roku	22,9	13,2	20,4	24,5	20,6
	kilka razy w miesiącu	6,1	4,8	12,8	12,7	9,9
	kilka razy w tygodniu	3,8	4,0	3,1	3,1	3,4
	codziennie	-	0,7	1,8	2,0	1,4

- rówieśnicze wzorce picia alkoholu i upijania się

Tabela 5. Wzorce rówieśnicze zachowań ryzykownych

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %
Kontakt z rówieśnikami pijącymi alkohol	nigdy	87,7	61,4	22,6	13,1
	raz w życiu	4,1	8,1	4,0	3,9
	kilka razy w życiu	3,0	9,2	9,7	10,3
	kilka razy w roku	3,0	11,0	14,2	13,8
	kilka razy w miesiącu	1,5	4,0	28,3	32,1
	kilka razy w tygodniu	0,4	3,3	13,3	17,5
	codziennie	0,4	2,9	8,0	9,4
Kontakt z rówieśnikami upijającymi się	nigdy	91,8	72,4	29,2	19,9
	raz w życiu	2,6	5,5	5,3	6,6
	kilka razy w życiu	1,9	9,2	16,8	12,4
	kilka razy w roku	2,2	5,1	14,2	20,5
	kilka razy w miesiącu	1,1	2,6	21,7	27,7
	kilka razy w tygodniu	-	2,6	9,3	7,9
	codziennie	0,4	2,6	3,5	5,0

- częstość stosowania alkoholu i sytuacje, w jakich młodzież pije alkohol

Tabela 6. Częstość picia alkoholu

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Częstość picia piwa	nigdy	90,1	83,0	41,3	39,1	56,7
	raz w życiu	7,6	5,5	5,8	5,7	5,9
	kilka razy w życiu	1,5	5,9	11,1	14,3	10,0
	kilka razy w roku	0,8	3,7	16,4	18,5	12,2
	kilka razy w miesiącu	-	0,7	17,8	17,6	11,3
	kilka razy w tygodniu	-	0,7	7,1	4,4	3,5
	codziennie	-	0,4	0,4	0,4	0,4
Częstość picia wina	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	nigdy	93,1	87,8	51,1	47,5	63,9
	raz w życiu	6,1	4,8	11,6	7,3	7,4
	kilka razy w życiu	0,8	4,4	12,9	14,3	9,9
	kilka razy w roku	-	2,2	15,1	20,2	12,2
	kilka razy w miesiącu	-	0,4	7,6	9,0	5,5
	kilka razy w tygodniu	-	0,4	1,8	1,8	1,2
	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Częstość picia wódki	nigdy	95,4	90,4	49,3	47,0	64,2
	raz w życiu	3,8	4,1	7,1	4,8	5,0
	kilka razy w życiu	0,8	2,2	11,6	10,8	7,6
	kilka razy w roku	-	1,8	16,9	18,2	11,6
	kilka razy w miesiącu	-	0,7	12,9	17,4	10,2
	kilka razy w tygodniu	-	0,7	1,8	1,3	1,1
	codziennie	-	-	0,4	0,4	0,3
Razem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Częstość picia alkoholu	nigdy	86,3	79,6	36,0	35,6	52,8
	raz w życiu	10,7	7,4	8,0	5,3	7,0
	kilka razy w życiu	2,3	6,7	12,9	13,2	10,2
	kilka razy w roku	0,8	4,8	16,0	18,2	12,3
	kilka razy w miesiącu	-	0,7	19,6	22,2	13,6
	kilka razy w tygodniu	-	0,7	7,1	5,1	3,8
	codziennie	-	-	0,4	0,4	0,3
Razem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Częstość upijania się	nigdy	99,2	96,3	64,4	63,7	76,3
	raz w życiu	0,8	1,1	6,7	7,3	4,8
	kilka razy w życiu	-	1,1	10,7	8,8	6,2
	kilka razy w roku	-	0,4	12,9	12,7	8,1
	kilka razy w miesiącu	-	0,7	4,9	6,2	3,8
	kilka razy w tygodniu	-	0,4	0,4	0,4	0,4
	codziennie	-	-	-	0,9	0,4
Razem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela Sytuacje picia alkoholu

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Sytuacje picia alkoholu	nigdy	47,8	80,5	50,4	48,3	55,7
	brak odpowiedzi	51,1	19,5	-	-	15,5
	spotkania z rówieśnikami	0,7	-	18,6	31,0	15,2
	inne	0,4	-	8,0	4,1	3,1
	w domu przy rodzicach na uroczystościach	-	-	5,8	5,5	3,1
	na spotkaniach młodzieżowych za wiedzą dorosłych	-	-	6,2	3,5	2,5
	spotkania w szkole, dyskoteki	-	-	3,1	4,1	2,1
	w domu za wiedzą rodziców	-	-	5,8	2,2	1,9
	w samotności, gdy nikogo nie ma w pobliżu	-	-	2,2	0,9	0,7
	w drodze do szkoły lub do domu	-	-	-	0,2	0,1
	w szkole lub w okolicy, na przerwach	-	-	-	0,2	0,1

- poziom wiedzy na temat alkoholu

Pomiar wiedzy na temat alkoholu zastąpiono pomiarem ryzyka depresji.

	2022	2023
Depresja (śr. od 1 do 4 pkt.)	1,96	1,93

- wiek pierwszego kontaktu z alkoholem

Tabela 7. Wiek pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi

	SP IV-V		SP VI-VIII		Typ szkoły Technika i SB / ZSZ		LO		Razem	
	M	s	M	s	M	s	M	s	M	s
Wiek pierwszego kontaktu: piwo	-	-	9,7	2,5	13,7	2,5	13,3	2,5	13,1	2,7
Wiek pierwszego kontaktu: wino	-	-	11,0	1,9	14,0	2,4	13,8	2,2	13,7	2,4
Wiek pierwszego kontaktu: wódka	-	-	11,6	2,3	14,5	2,0	14,5	1,7	14,3	2,0
Wiek pierwszego upicia się	-	-	11,8	1,6	14,8	1,7	14,9	1,5	14,8	1,7

Agresja i przemoc

- postawy uczniów wobec agresji i przemocy

Tabela 8. Poczucie przyzwolenia

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Poczucie przyzwolenia na agresję werbalną	zdecydowanie nie	56,0	54,0	23,5	22,7	37,1
	raczej nie	17,2	14,3	9,3	11,6	13,0
	trudno powiedzieć	9,0	12,9	20,8	20,3	16,3

	raczej tak	3,0	8,5	17,3	18,8	12,7
	zdecydowanie tak	14,9	10,3	29,2	26,6	20,9
Poczucie przyzwolenia na agresję fizyczną	zdecydowanie nie	69,0	59,9	50,9	55,9	58,7
	raczej nie	9,0	17,3	18,1	19,7	16,5
	trudno powiedzieć	4,1	11,4	13,7	13,8	11,1
	raczej tak	3,7	4,4	5,3	3,3	4,0
	zdecydowanie tak	14,2	7,0	11,9	7,4	9,6

- częstość agresji i przemocy obserwowanej w domu

Tabela 9. Wzorce rodzinne zachowań ryzykownych

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Wzorec dysfunkcji rodzica - złość	nigdy	32,1	33,1	22,1	17,9	24,3
	raz w życiu	4,6	5,1	4,0	4,4	4,5
	kilka razy w życiu	13,0	8,8	11,1	10,5	10,5
	kilka razy w roku	12,2	15,8	14,6	13,8	14,3
	kilka razy w miesiącu	17,6	17,6	20,4	22,7	20,3
	kilka razy w tygodniu	13,0	13,2	17,3	17,9	16,0
Wzorec dysfunkcji rodzica - krytykowanie	codziennie	7,6	6,3	10,6	12,9	10,1
	nigdy	55,0	51,8	40,3	30,6	40,8
	raz w życiu	8,4	6,3	4,4	5,2	5,7
	kilka razy w życiu	8,4	9,6	12,8	11,1	10,8
	kilka razy w roku	8,4	9,2	11,9	14,6	12,0
	kilka razy w miesiącu	9,9	10,3	15,5	15,7	13,6
Wzorec dysfunkcji rodzica - klótnie	kilka razy w tygodniu	4,6	5,9	7,1	13,1	9,0
	codziennie	5,3	7,0	8,0	9,6	8,1
	nigdy	30,5	36,0	25,2	16,6	24,9
	raz w życiu	8,4	3,7	5,8	4,8	5,2
	kilka razy w życiu	10,7	12,1	11,1	10,7	11,1
	kilka razy w roku	16,8	11,8	16,8	17,7	15,9
Wzorec dysfunkcji rodzica - agresja werbalna	kilka razy w miesiącu	18,3	19,9	20,8	23,4	21,3
	kilka razy w tygodniu	5,3	9,6	13,7	17,0	13,1
	codziennie	9,9	7,0	6,6	9,8	8,5
	nigdy	61,8	55,1	47,8	41,9	48,9
	raz w życiu	9,9	10,7	5,3	7,9	8,3
	kilka razy w życiu	6,9	9,9	11,9	11,6	10,7
Wzorec dysfunkcji rodzica - agresja fizyczna	kilka razy w roku	3,1	7,0	12,4	11,1	9,4
	kilka razy w miesiącu	6,9	6,6	8,4	12,2	9,4
	kilka razy w tygodniu	3,8	4,8	7,5	7,0	6,2
	codziennie	7,6	5,9	6,6	8,3	7,3
	nigdy	79,4	81,3	77,4	76,2	78,1
	raz w życiu	6,9	4,4	7,1	5,0	5,5
Częstość doświadczania złośliwości	kilka razy w życiu	4,6	5,5	9,7	8,1	7,4
	kilka razy w roku	3,1	2,9	3,1	6,1	4,3
	kilka razy w miesiącu	0,8	2,2	0,4	2,0	1,6
	kilka razy w tygodniu	2,3	2,2	0,4	0,7	1,2
	codziennie	3,1	1,5	1,8	2,0	1,9

- częstość doświadczania agresji i przemocy

Tabela 10. Doświadczanie agresji

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Częstość doświadczania złośliwości	nigdy	63,4	62,4	62,8	62,0	62,6
	raz lub kilka razy w życiu	20,1	15,9	19,0	21,2	19,4
	kilka razy w roku	7,8	9,6	11,1	8,3	9,0
	kilka razy w miesiącu	5,2	6,3	4,0	4,8	5,1
	kilka razy w tygodniu	2,6	5,2	1,8	2,4	2,9
	codziennie	0,7	0,7	1,3	1,3	1,1
Częstość doświadczania wymyślenia	nigdy	61,6	61,3	62,4	63,8	62,5
	raz lub kilka razy w życiu	21,6	12,5	18,1	16,2	16,9
	kilka razy w roku	7,5	9,6	10,6	9,6	9,3
	kilka razy w miesiącu	6,0	9,2	4,9	4,6	6,0
	kilka razy w tygodniu	2,6	5,5	1,8	4,1	3,7
	codziennie	0,7	1,8	2,2	1,7	1,6
Częstość doświadczania gróźb	nigdy	81,3	77,5	77,4	85,2	81,2
	raz lub kilka razy w życiu	10,8	12,9	13,7	9,2	11,2
	kilka razy w roku	5,2	4,8	4,9	3,3	4,3
	kilka razy w miesiącu	1,9	2,6	1,8	1,3	1,8
	kilka razy w tygodniu	0,4	1,1	1,3	0,9	0,9
	codziennie	0,4	1,1	0,9	0,2	0,6

Częstość doświadczania poniżania	nigdy	83,6	84,9	88,1	86,5	85,8
	raz lub kilka razy w życiu	8,6	8,1	6,2	9,6	8,4
	kilka razy w roku	4,5	3,3	4,4	2,6	3,5
	kilka razy w miesiącu	2,6	2,2	0,9	1,1	1,6
	kilka razy w tygodniu	0,4	1,1	-	0,2	0,4
	codziennie	0,4	0,4	0,4	-	0,2
Częstość doświadczania dotykania intymnych części ciała	nigdy	87,7	87,5	90,3	86,2	87,6
	raz lub kilka razy w życiu	6,3	6,6	4,9	8,3	6,9
	kilka razy w roku	3,4	1,8	1,8	2,2	2,3
	kilka razy w miesiącu	1,1	1,8	0,9	1,1	1,2
	kilka razy w tygodniu	1,1	1,5	1,3	1,7	1,5
	codziennie	0,4	0,7	0,9	0,4	0,6
Częstość doświadczania zabierania pieniędzy, rzeczy	nigdy	89,9	90,0	89,8	91,9	90,7
	raz lub kilka razy w życiu	5,6	6,3	6,2	4,1	5,3
	kilka razy w roku	3,0	0,7	2,2	2,8	2,3
	kilka razy w miesiącu	0,7	2,2	0,4	0,7	1,0
	kilka razy w tygodniu	0,4	0,4	0,9	0,2	0,4
	codziennie	0,4	0,4	0,4	0,2	0,3
Częstość doświadczania uderzania lub szarpania	nigdy	79,5	81,2	85,8	86,2	83,6
	raz lub kilka razy w życiu	11,6	8,5	9,7	8,7	9,5
	kilka razy w roku	4,5	3,7	2,2	2,4	3,1
	kilka razy w miesiącu	2,2	3,3	0,9	1,3	1,9
	kilka razy w tygodniu	1,5	2,2	0,4	1,1	1,3
	codziennie	0,7	1,1	0,9	0,2	0,7
Częstość doświadczania bicia	nigdy	78,7	80,1	88,1	87,1	83,9
	raz lub kilka razy w życiu	12,3	8,5	6,2	6,6	8,2
	kilka razy w roku	3,7	4,4	2,2	2,4	3,1
	kilka razy w miesiącu	3,4	2,6	2,2	2,0	2,5
	kilka razy w tygodniu	1,1	1,8	0,9	0,9	1,1
	codziennie	0,7	2,6	0,4	1,1	1,2

Tabela 11. Doświadczanie dręczenia z użyciem Internetu i telefonów

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Doświadczanie dręczenia	ani razu w tym roku	50,7	50,0	66,4	65,1	58,8
	1 raz	21,3	16,5	17,3	16,2	17,6
	2 razy	11,9	8,8	4,4	7,2	8,1
	3 razy i więcej	16,0	24,6	11,9	11,6	15,5
	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ośmieszające komentarze na forum internetowym	ani razu w tym roku	74,6	72,8	81,0	78,8	77,0
	raz lub kilka razy w tym roku	18,7	18,0	13,7	14,8	16,2
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	4,5	5,5	2,7	4,1	4,2
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	1,1	2,6	1,8	1,7	1,8
	raz lub kilka razy dziennie	1,1	1,1	0,9	0,4	0,8
Dokuczliwe, przykre SMS-y	ani razu w tym roku	77,6	79,0	85,4	91,0	84,4
	raz lub kilka razy w tym roku	16,4	14,3	10,6	6,1	11,0
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	4,5	4,4	3,5	2,0	3,3
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	1,5	1,5	-	0,9	1,0
	raz lub kilka razy dziennie	-	0,7	0,4	-	0,2
Wyzwiska na czacie/ w portalu	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	ani razu w tym roku	72,4	70,6	75,2	80,6	75,6
	raz lub kilka razy w tym roku	20,1	14,7	15,0	12,2	15,0
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	4,9	9,9	2,7	5,0	5,6
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	1,9	2,2	4,4	1,3	2,2
Ośmieszające zdjęcia, filmy	raz lub kilka razy dziennie	0,7	2,6	2,7	0,9	1,6
	ani razu w tym roku	85,4	75,4	86,7	86,9	84,0
	raz lub kilka razy w tym roku	8,2	16,2	8,4	9,4	10,5
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	5,2	6,6	4,0	2,4	4,2
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	0,7	0,7	0,4	1,3	0,9
Obrażliwe wiadomości przez komunikator	raz lub kilka razy dziennie	0,4	1,1	0,4	-	0,4
	ani razu w tym roku	81,3	76,5	79,6	88,0	82,4
	raz lub kilka razy w tym roku	13,4	14,7	14,2	7,6	11,7
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	4,1	5,5	3,1	2,4	3,6
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	0,7	2,2	0,9	1,3	1,3
Celowe wykluczenie lub nie dopuszczenie do grona znajomych w Internecie	raz lub kilka razy dziennie	0,4	1,1	2,2	0,7	1,0
	ani razu w tym roku	83,2	73,5	81,0	84,9	81,3
	raz lub kilka razy w tym roku	11,6	12,9	13,7	9,2	11,4
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	3,7	7,7	4,0	4,1	4,8
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	0,7	3,3	0,4	0,9	1,3
Razem	raz lub kilka razy dziennie	0,7	2,6	0,9	0,9	1,2
	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

- efekty działań profilaktycznych

Tabela 12. Zgłoszony przez szkołę udział uczniów udział w zajęciach profilaktycznych

	SP VI-VIII %	Typ szkoły		Razem %
		Technika i SB / ZSZ %	LO %	
Udział w profilaktyce - dane ze szkoły	godziny wychowawcze o profilaktyce	33,2	40,3	34,6
	inne zajęcia profilaktyczne	25,3	51,9	32,1
	Warsztaty Praesterno	14,8	7,8	13,9
	Deбата	12,0	-	10,8
	Archipelag Skarbów	4,6	-	10,8
	brak udziału	7,4	-	2,3
	Alternatywa	2,6	-	0,8

Tabela 13. Udział w zajęciach profilaktycznych a stosowanie agresji i przemocy

		Deklarowany przez uczniów udział w zajęciach profilaktycznych	
		osoby nie uczestniczące %	osoby uczestniczące %
Częstość stosowania złośliwości	nigdy	85,1	76,0
	raz lub kilka razy w życiu	8,5	10,0
	kilka razy w roku	3,2	8,0
	kilka razy w miesiącu	1,6	4,0
	kilka razy w tygodniu	1,0	0,8
	codziennie	0,6	1,2
Częstość stosowania wymyślania	nigdy	81,4	70,0
	raz lub kilka razy w życiu	9,2	16,8
	kilka razy w roku	4,0	6,4
	kilka razy w miesiącu	2,2	2,0
	kilka razy w tygodniu	1,7	2,4
	codziennie	1,4	2,4
Częstość stosowania gróźb	nigdy	96,1	86,0
	raz lub kilka razy w życiu	2,2	6,0
	kilka razy w roku	1,0	4,4
	kilka razy w miesiącu	0,3	3,2
	kilka razy w tygodniu	0,3	0,4
	codziennie	0,1	-
Częstość stosowania poniżania	nigdy	96,4	88,4
	raz lub kilka razy w życiu	2,2	3,6
	kilka razy w roku	0,9	6,0
	kilka razy w miesiącu	0,3	1,6
	kilka razy w tygodniu	0,3	0,4
	codziennie	-	-
Częstość dotykania intymnych części ciała	nigdy	97,3	89,6
	raz lub kilka razy w życiu	1,4	2,8
	kilka razy w roku	0,4	4,8
	kilka razy w miesiącu	0,1	1,6
	kilka razy w tygodniu	0,3	1,2
	codziennie	0,4	-
Częstość stosowania zabierania pieniędzy, rzeczy	nigdy	97,0	89,2
	raz lub kilka razy w życiu	1,6	4,4
	kilka razy w roku	0,9	3,2
	kilka razy w miesiącu	0,4	2,0
	kilka razy w tygodniu	0,1	0,8
	codziennie	-	0,4
Częstość stosowania uderzania lub szarpania	nigdy	95,5	87,2
	raz lub kilka razy w życiu	3,6	5,2
	kilka razy w roku	0,7	3,6
	kilka razy w miesiącu	-	2,0
	kilka razy w tygodniu	0,1	2,0
	codziennie	-	-
Częstość stosowania bicia	nigdy	94,2	86,4
	raz lub kilka razy w życiu	3,5	5,2
	kilka razy w roku	1,2	4,0
	kilka razy w miesiącu	0,4	2,8
	kilka razy w tygodniu	0,3	0,4
	codziennie	0,4	1,2

Młodzież a narkotyki

- postawy i zachowania uczniów związane z narkotykami

Tabela 14. Postawy wobec odurzania się, reakcje na propozycje zażycia substancji psychoaktywnych

SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły		Razem %
		Technika i SB / ZSZ %	LO %	

Postawa wobec zażywania leków w celu odurzania się	negatywna	69,5	40,4	41,2	33,0	40,9
	dezaprobująca	21,4	32,0	25,7	28,6	28,0
	obojętna	5,3	20,2	22,6	28,2	22,3
	przychwalająca	0,8	3,3	1,8	3,9	2,9
	pozytywna	3,1	4,0	8,8	6,3	5,9
Reakcja na propozycję zażycia leków w celu odurzenia	na pewno odmówię	95,9	87,9	85,4	82,3	87,1
	raczej odmówię	1,9	6,3	8,4	8,7	6,6
	nie wiem, co zrobię	2,2	3,7	4,0	4,4	3,7
	raczej przyjmę	-	1,1	1,3	3,3	1,7
	na pewno przyjmę	-	1,1	0,9	1,3	0,9
Postawa wobec zażywania 'dopalaczy'	negatywna	69,5	43,0	43,8	38,2	44,3
	dezaprobująca	21,4	30,5	24,8	28,2	27,2
	obojętna	5,3	20,2	21,2	25,8	21,0
	przychwalająca	0,8	1,8	1,8	2,4	1,9
	pozytywna	3,1	4,4	8,4	5,5	5,5
Reakcja na propozycję zażycia 'dopalaczy'	na pewno odmówię	96,3	89,0	89,4	86,9	89,9
	raczej odmówię	3,0	5,1	6,6	6,8	5,6
	nie wiem, co zrobię	0,7	2,6	2,2	4,1	2,7
	raczej przyjmę	-	1,8	0,9	1,1	1,0
	na pewno przyjmę	-	1,5	0,9	1,1	0,9
Postawa wobec zażywania marihuany	negatywna	71,8	42,6	30,1	26,4	36,7
	dezaprobująca	18,3	29,0	22,1	21,6	23,2
	obojętna	6,1	20,2	28,3	33,0	25,6
	przychwalająca	0,8	3,3	4,9	7,6	5,2
	pozytywna	3,1	4,8	14,6	11,4	9,4
Reakcja na propozycję zażycia marihuany/haszyszu	na pewno odmówię	96,3	86,4	71,7	68,6	79,2
	raczej odmówię	3,4	6,3	12,8	11,1	8,7
	nie wiem, co zrobię	0,4	3,7	6,2	8,1	5,1
	raczej przyjmę	-	1,5	5,8	8,1	4,4
	na pewno przyjmę	-	2,2	3,5	4,1	2,7
Postawa wobec zażywania innych narkotyków	negatywna	71,8	44,1	44,7	37,6	44,8
	dezaprobująca	19,1	30,1	23,9	26,2	25,9
	obojętna	6,1	18,4	22,1	26,9	21,3
	przychwalająca	-	2,9	1,3	3,5	2,5
	pozytywna	3,1	4,4	8,0	5,9	5,6
Reakcja na propozycję zażycia innego narkotyku	na pewno odmówię	97,8	87,9	88,9	85,4	89,3
	raczej odmówię	1,9	5,5	5,8	8,3	5,8
	nie wiem, co zrobię	0,4	2,6	2,7	3,1	2,3
	raczej przyjmę	-	1,5	1,3	2,0	1,3
	na pewno przyjmę	-	2,6	1,3	1,3	1,3

- rówieśnicze wzorce oraz częstość zażywania narkotyków

Tabela 15. Częstość zażywania leków i dopalaczy

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Częstość okazji zażycia leków w celu odurzania się	nigdy	97,7	95,6	91,2	91,7	93,3
	raz w życiu	0,8	0,7	2,2	1,3	1,3
	kilka razy w życiu	-	0,4	4,0	2,4	1,9
	kilka razy w roku	0,8	1,8	0,4	1,7	1,4
	kilka razy w miesiącu	-	0,4	0,9	1,1	0,7
	kilka razy w tygodniu	-	-	0,9	0,4	0,4
	codziennie	0,8	1,1	0,4	1,3	1,0
	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Częstość zażywania leków w celu odurzania się	nigdy	98,5	96,7	96,0	93,4	95,4
	raz w życiu	0,8	0,7	0,9	1,5	1,1
	kilka razy w życiu	0,8	0,7	0,9	1,5	1,1
	kilka razy w roku	-	1,1	1,3	1,7	1,3
	kilka razy w miesiącu	-	0,4	0,4	0,4	0,4
	kilka razy w tygodniu	-	-	-	0,7	0,3
	codziennie	-	0,4	0,4	0,7	0,5
	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Częstość okazji zażycia 'dopalacza'	nigdy	96,9	96,7	92,4	94,3	94,8
	raz w życiu	1,5	-	0,4	1,3	0,8
	kilka razy w życiu	0,8	1,5	4,9	1,5	2,1
	kilka razy w roku	-	0,4	0,4	1,8	0,9
	kilka razy w miesiącu	-	0,4	0,9	0,9	0,6
	kilka razy w tygodniu	-	0,4	0,4	-	0,2
	codziennie	0,8	0,7	0,4	0,2	0,5
	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Częstość zażywania 'dopalaczy'	nigdy	99,2	98,5	96,9	96,9	97,6
	raz w życiu	0,8	0,4	0,4	-	0,3
	kilka razy w życiu	-	-	1,3	0,7	0,6
	kilka razy w roku	-	0,7	0,4	1,3	0,8

kilka razy w miesiącu	-	-	0,9	0,9	0,6
kilka razy w tygodniu	-	0,4	-	0,2	0,2
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 16. Częstość zażywania nielegalnych środków psychoaktywnych

		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Typ szkoły Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Częstość okazji zażycia marihuany	nigdy	99,2	96,3	82,3	79,5	86,7
	raz w życiu	0,8	1,1	1,8	2,8	1,9
	kilka razy w życiu	-	0,7	8,0	7,4	5,0
	kilka razy w roku	-	-	4,0	4,6	2,8
	kilka razy w miesiącu	-	0,4	1,8	2,8	1,7
	kilka razy w tygodniu	-	0,4	0,9	1,5	0,9
	codziennie	-	1,1	1,3	1,3	1,1
Razem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Częstość zażywania marihuany	nigdy	100,0	97,4	85,8	83,4	89,4
	raz w życiu	-	0,4	2,2	3,3	1,9
	kilka razy w życiu	-	0,4	6,6	4,6	3,4
	kilka razy w roku	-	0,4	3,5	5,5	3,1
	kilka razy w miesiącu	-	-	0,9	2,0	1,0
	kilka razy w tygodniu	-	0,7	-	0,7	0,5
	codziennie	-	0,7	0,9	0,7	0,6
Razem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Częstość okazji zażycia innego narkotyku	nigdy	99,2	97,0	90,7	91,6	93,7
	raz w życiu	-	0,7	2,2	2,0	1,5
	kilka razy w życiu	-	0,7	4,4	2,6	2,2
	kilka razy w roku	-	-	0,9	1,8	0,9
	kilka razy w miesiącu	-	1,5	-	1,3	0,9
	kilka razy w tygodniu	-	-	1,3	0,7	0,6
	codziennie	0,8	-	0,4	-	0,2
Razem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Częstość zażywania innych narkotyków	nigdy	100,0	98,1	96,4	96,0	97,1
	raz w życiu	-	0,7	0,4	0,4	0,5
	kilka razy w życiu	-	0,4	1,8	0,9	0,8
	kilka razy w roku	-	0,4	0,4	1,5	0,8
	kilka razy w miesiącu	-	0,4	-	0,9	0,5
	kilka razy w tygodniu	-	-	0,9	-	0,2
	codziennie	-	-	-	0,2	0,1
Razem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

- poziom wiedzy na temat działania narkotyków

Pomiar wiedzy na temat narkotyków zastąpiono pomiarem ryzyka stresu pourazowego (PTSD).

	2022	2023
PTSD (śr. od 0 do 5 pkt.)	1,79	1,67

- wiek pierwszego kontaktu z narkotykami

Tabela 17. Wiek pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi

	SP IV-V		SP VI-VIII		Typ szkoły Technika i SB / ZSZ		LO		Razem	
	M	s	M	s	M	s	M	s	M	s
Wiek pierwszego zażycia leku w celu odurzania się	-	-	12,0	0,8	11,5	2,9	13,9	2,8	13,2	2,8
Wiek pierwszej okazji zażycia 'dopalacza'	-	-	12,3	0,5	12,3	3,3	14,2	2,8	13,5	2,8
Wiek pierwszego kontaktu: 'dopalacze'	-	-	13,0	-	14,0	-	15,8	0,4	15,1	1,2
Wiek pierwszej okazji zapalenia marihuany	-	-	11,2	2,4	14,8	1,9	14,8	1,9	14,7	2,0
Wiek pierwszego kontaktu: marihuana	-	-	9,5	3,5	15,3	1,6	14,9	2,1	14,9	2,1
Wiek pierwszej okazji zażycia innego narkotyku	-	-	12,0	0,0	14,4	3,1	14,4	2,6	14,3	2,7
Wiek pierwszego kontaktu: inne narkotyki	-	-	-	-	15,0	3,0	15,4	1,3	15,2	2,1

- efekty działań profilaktycznych

		Deklarowany przez uczniów udział w zajęciach profilaktycznych		
		osoby nie uczestniczące %	osoby uczestniczące %	Ogółem %
Postawa wobec zażywania marihuany	negatywna	32,5	30,2	31,9

	dezaprobuja	24,7	21,4	23,8
	oobeta	28,1	28,6	28,2
	pryzwalajaca	5,3	7,1	5,8
	pozytywna	9,4	12,7	10,3
Postawa wobec zażywania innych narkotyków	negatywna	41,5	40,1	41,1
	dezaprobuja	27,8	23,8	26,8
	oobeta	22,6	25,4	23,3
	pryzwalajaca	2,8	2,8	2,8
	pozytywna	5,3	7,9	6,0
Reakcja na propozycję zażycia marihuany/haszyszu	brak odpowiedzi	0,0	0,0	0,0
	na pewno odmówię	77,6	65,5	74,4
	raczej odmówię	9,4	12,3	10,1
	nie wiem, co zrobię	5,5	8,7	6,4
	raczej przyjmę	4,5	8,7	5,6
Reakcja na propozycję zażycia innego narkotyku	na pewno przyjmę	3,0	4,8	3,5
	brak odpowiedzi	0,0	0,0	0,0
	na pewno odmówię	88,8	81,7	86,9
	raczej odmówię	6,1	9,1	6,9
	nie wiem, co zrobię	2,0	5,2	2,8
Przyczyny zgody na zażycie marihuany	raczej przyjmę	1,4	2,4	1,7
	na pewno przyjmę	1,7	1,6	1,7
	brak odpowiedzi	1,4	0,4	1,2
	nie zgodzę się	79,3	70,2	76,9
	ciekawość	6,1	6,3	6,2
Przyczyny zgody na zażycie innych narkotyków	poprawa humoru, lepszy nastrój	6,1	8,3	6,7
	chęć zaimponowania komuś	0,4	1,2	0,6
	obawa przed odrzuceniem	0,3	0,8	0,4
	problemy	1,3	2,4	1,6
	ochota	2,4	7,1	3,7
Częstość zażywania marihuany	inne	2,7	3,2	2,8
	brak odpowiedzi	1,4	0,4	1,2
	nie zgodzę się	90,6	83,3	88,7
	ciekawość	2,7	4,4	3,1
	poprawa humoru, lepszy nastrój	0,9	2,4	1,3
Częstość zażywania innych narkotyków	chęć zaimponowania komuś	0,6	1,2	0,7
	obawa przed odrzuceniem	0,3	1,6	0,6
	problemy	0,6	0,4	0,5
	ochota	0,9	3,2	1,5
	inne	2,1	3,2	2,4
Częstość zażywania marihuany	nigdy	90,2	81,7	88,0
	raz w życiu	2,1	2,4	2,2
	kilka razy w życiu	3,7	4,4	3,9
	kilka razy w roku	2,6	6,3	3,6
	kilka razy w miesiącu	1,1	1,2	1,2
Częstość zażywania innych narkotyków	kilka razy w tygodniu	0,0	2,0	0,5
	codziennie	0,3	2,0	0,7
Częstość zażywania marihuany	nigdy	97,3	95,1	96,7
	raz w życiu	0,4	0,8	0,5
	kilka razy w życiu	1,0	0,8	0,9
	kilka razy w roku	0,9	1,2	0,9
	kilka razy w miesiącu	0,3	1,2	0,5
Częstość zażywania innych narkotyków	kilka razy w tygodniu	0,1	0,4	0,2
	codziennie	0,0	0,4	0,1

Zmiany ryzyka dysfunkcji

W celu zachowania porównywalności między badaniami w porównaniu wyników z kolejnych pomiarów uwzględniono tylko uczniów od klasy VI szkoły podstawowej.

Kategoria	Rok badania				Kategoria	Rok badania			
	2010	2014	2019	2023		2010	2014	2019	2023
Wiek pierwszego kontaktu		X_r			Częstość palenia tytoniu ^a		%		
tytoń	13,05	12,90	13,71	13,58	nigdy	51,0	56,8	48,6	72,0
piwo	13,19	12,94	13,68	13,11	raz lub kilka razy w życiu	14,8	14,9	15,2	5,7
wino	13,69	13,48	14,43	13,69	sporadycznie (kilka razy / rok)	6,3	5,6	8,4	5,9
wódka	14,54	14,07	14,84	14,29	kilka razy w miesiącu	5,8	7,1	7,4	6,5
okazja zażycia narkotyku	15,06	13,43	14,92	14,29	często (kilka razy / tydzień)	6,8	5,5	8,1	5,0
zażycie narkotyku	15,82	12,82	15,75	15,21	codziennie	15,4	10,1	12,3	2,5
Częstość picia alkoholu					Częstość stosowania marihuany				
nigdy	23,8	31,9	31,5	48,2	nigdy	88,0	86,6	83,4	88,0
raz lub kilka razy w życiu	17,3	17,5	19,5	6,5	raz lub kilka razy w życiu	5,8	6,7	9,1	2,2
sporadycznie (kilka razy / rok)	18,0	20,1	15,4	11,3	sporadycznie (kilka razy / rok)	2,8	3,3	3,3	3,9
kilka razy w miesiącu	29,9	24,6	26,5	15,5	kilka razy w miesiącu	1,5	1,7	2,8	3,6
często (kilka razy / tydzień)	9,6	5,8	6,7	4,3	często (kilka razy / tydzień)	1,5	1,2	0,8	1,2
codziennie	1,4	-	0,3	0,3	codziennie	0,4	0,4	0,6	0,5

Postawy wobec alkoholu					Postawy wobec marihuany				
negatywna	15,6	16,6	11,2	14,3	negatywna	47,3	43,4	34,5	31,9
dezaprobuje	15,0	15,9	16,3	16,9	dezaprobuje	22,8	22,1	22,9	23,8
obojętna	42,6	42,9	31,5	35,9	obojętna	22,1	25,6	25	28,2
przychylna	19,3	19,7	14,5	10,0	przychylna	4,0	4,7	6,5	5,8
pozytywna	7,5	5,0	26,5	22,8	pozytywna	3,9	4,2	11,2	10,3
Reakcja na prop. alkoholu					Reakcja na prop. marihuany				
na pewno odmówię	27,4	35,3	34,8	48,5	na pewno odmówię	78,6	79,5	70,2	74,4
raczej odmówię	16,0	20,3	18,3	13,5	raczej odmówię	8,9	8,5	9,6	10,1
nie wiem, co zrobię	21,8	15,1	13,6	9,8	nie wiem, co zrobię	5,5	5,9	7,8	6,4
raczej skorzystam	24,5	21,1	24,1	19,2	raczej skorzystam	4,1	3,9	7,4	5,6
na pewno skorzystam	10,3	8,1	9,2	8,9	na pewno skorzystam	2,9	2,0	5,0	3,5
Przyczyny zgody na alkohol					Przyczyny zgody na marihuanę				
poprawa humoru	21,6	19,9	18,4	13,8	ciekawość	9,5	5,8	7,5	6,2
ochota	23,3	16,9	22,7	13,1	poprawa humoru, nastrój	5,0	4,7	9,0	6,7
ciekawość	5,7	5,8	6,9	7,5	ochota	5,1	1,8	5,3	3,7
problemy	4,5	3,3	1,6	2,9	problemy	0,7	1,2	0,7	1,6
obawa przed odrzuceniem	2,9	0,6	1,2	0,4	obawa przed odrzuceniem	1,3	0,2	0,5	0,4
chęć zaimponowania komuś	1,8	1,0	0,3	0,6	chęć zaimponowania komuś	1,3	0,7	0,5	0,6

* Należy podkreślić, że wyniki dotyczące częstości palenia tytoniu nie są niestety odzwierciedleniem radykalnej zmiany zachowania uczniów, lecz efektem rozdzielenia w pomiarze w 2023 roku pytania o palenie tytoniu i waporyzację na dwa oddzielne pytania. Częstość waporyzacji pominięto w powyższej tabeli ze względu na brak danych porównawczych z poprzednich lat. Częstość waporyzowania przedstawia poniższe zestawienie:

Częstość waporyzacji	nigdy	58,1
	raz w życiu	4,3
	kilka razy w życiu	6,1
	kilka razy w roku	3,9
	kilka razy w miesiącu	5,3
	kilka razy w tygodniu	7,4
	codziennie	15,0

Częstość palenia tytoniu lub waporyzowania liquidów z nikotyną w grupie uczniów z VI klasy SP i starszych co najmniej raz w życiu, to 44,1%. Uczniowie deklarujący abstynencję nikotynową stanowią 55,9% grupy, co jest korzystnym trendem.

1.1.2 Podsumowanie i kierunki działań

Wyniki badań przeprowadzonych wśród młodzieży Puław w roku 2023 wskazują, że wzrosła liczba uczniów, którzy doświadczają rozvodu rodziców, co jest jednym z istotnych czynników ryzyka. Proces ten może być powiązany z podwyższeniem częstości konfliktów domowych towarzyszących izolacji pandemicznej. Spadła znacząco liczba uczniów deklarujących chęć założenia w przyszłości rodziny i posiadania dzieci. Spadła też bardzo wyraźnie częstość udziału młodzieży w życiu religijnym, nasilając wieloletni trend laicyzacyjny. Powyższe tendencje wskazują na przyspieszenie zmian położenia życiowego i struktury zachowań normatywnych młodzieży zwiększających ryzyko dysfunkcyjności, a tym samym wyzwania dla profilaktyki.

Zmiany dotyczące relacji rodzinnych badanej młodzieży wskazują na systematyczne zwiększanie częstości kontaktów z rodzicami, co jest istotnym czynnikiem chroniącym. Uczniowie znacznie częściej deklarują wspólne z rodzicami uprawianie hobby, wzrasta też angażowanie się dzieci w sprawy domowe. Kontrola rodzicielska nad dziećmi nie uległa większym zmianom. Wzrasta jednak łagodnie poczucie przyzwolenia na palenie marihuany i picie alkoholu, współżycie seksualne, a także na agresywne zachowania werbalne i fizyczne.

Ekspozycja na rodzicielskie wzorce palenia tytoniu została częściowo zastąpiona przez ekspozycję na wzorzec waporyzacji, dla którego nie ma jeszcze punktu odniesienia. Spadła wyraźnie częstość obserwowania rodziców pijących alkohol, bycie świadkiem upojenia alkoholowego rodzica uległo jednak tylko niewielkiemu zmniejszeniu. Wzrosła częstość obserwacji agresji werbalnej w domu, bycie świadkiem agresji fizycznej pozostaje jednak bez większych zmian.

Niepokojące trendy dotyczą sytuacji szkolnej uczniów. Relacje z rówieśnikami ulegają polaryzacji. Klimat szkolnej grupy rówieśniczej jest odbierany przez większość uczniów jako korzystny, ale widoczny jest spadek poczucia wsparcia ze strony koleżanek i kolegów, zarówno w sprawach szkolnych, jak i w emocjach. Znacząco spadło też poczucie wsparcia uzyskiwanego od wychowawców i nauczycieli. Zwraca uwagę, że obecnie ok. 42% uczniów ma poczucie, że nauczyciele dbają o zrozumienie przedmiotu, podczas, gdy przed czterema laty ten odsetek wynosił niemal 60%. Powyższe trendy są potwierdzone znaczącym pogorszeniem samopoczucia

uczniów w szkole. Swoją klasę, nauczycieli i szkołę lubi obecnie istotnie mniej uczniów, niż cztery lata temu. Ustosunkowanie do obowiązków szkolnych stało się w większym stopniu krytyczne, niż pozytywne. Mniej uczniów dąży do uzyskania wyższego wykształcenia, wzrasta grupa o niesprecyzowanych celach edukacyjnych. Większość uczniów stwierdza, że ich oceny szkolne z ostatniego półrocza lokują się między 3 a 4, czyli o 1 stopień niżej niż przed czterema laty. Odsetek uczniów deklarujących oceny powyżej 4 zmniejszył się o 10 punktów procentowych. Wzrosła liczba uczniów powtarzających klasę. Znacząco wzrosła też liczba uczniów podejmujących wagary. Szczególnie widoczny jest przyrost częstości wagarowania samemu, w formie ucieczek z pojedynczych lekcji, co jest zwykle powodowane trudnościami szkolnymi.

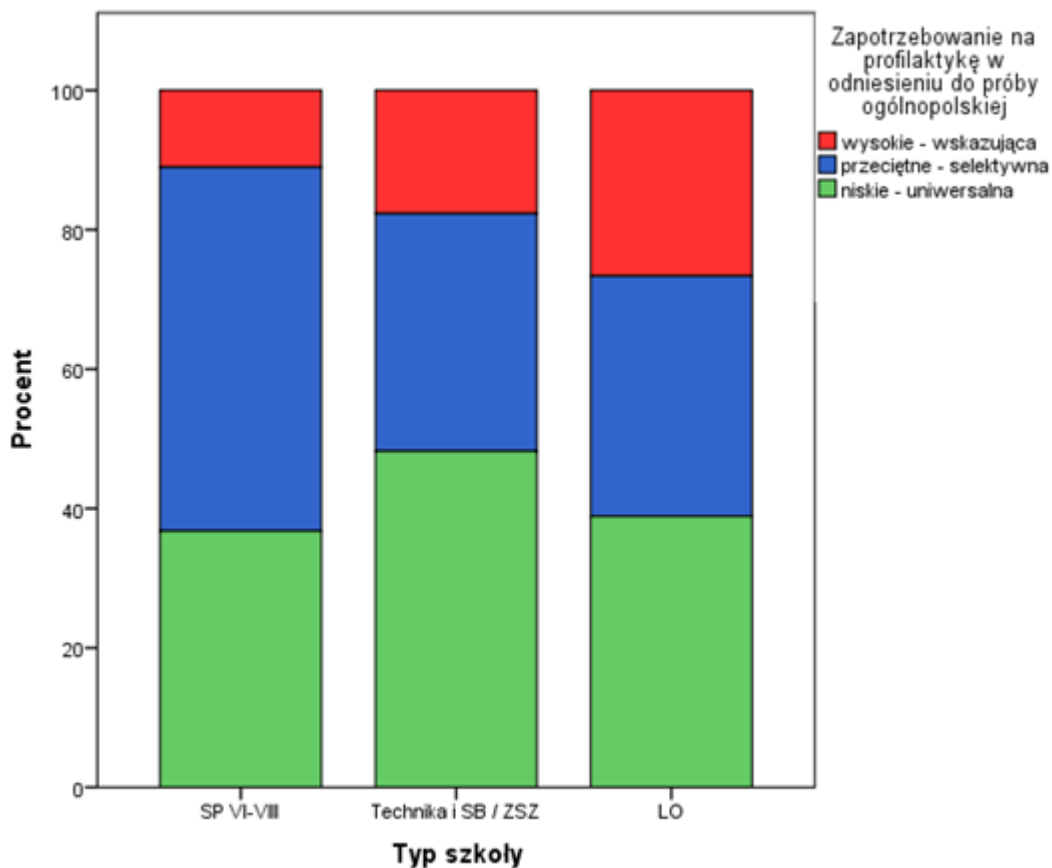
Reakcją na stres jest najczęściej słuchanie muzyki, często uczniowie starają się zapomnieć o problemie uciekając w samotność lub bawiąc się komputerem. Znaczna liczba uczniów przejawia nadmierne zaabsorbowanie aktywnością internetową. Wzrosła istotnie liczba uczniów zaniedbujących czasami sen, mających kłopoty i zaniedbujących szkołę z powodu zajmowania się treściami internetowymi. Ponad połowa uczniów wyszukuje w Internecie gotowe prace domowe, zastępując nimi odrabianie lekcji.

Skuteczne, asertywne formy odmowy w reakcji na negatywną presję rówieśniczą stosuje obecnie mniej uczniów, wzrosła natomiast tendencja do konfrontacyjnego forsowania swojego stanowiska. Krytyczne ustosunkowanie uczniów do palenia tytoniu występuje częściej, ale ten efekt jest redukowany pozytywną postawą młodzieży wobec waporyzacji, przejawianą, przez co trzeciego ucznia. Postawy uczniów wobec picia alkoholu i stosowania marihuany oraz innych nielegalnych środków psychoaktywnych przez rówieśników stały się w większym stopniu krytyczne. Obniżył się jednak wiek pierwszej okazji zażycia nielegalnych środków psychoaktywnych, w tym zwłaszcza marihuany, jak i wiek pierwszego zapalenia marihuany lub zażycia innych środków. Najczęściej podawany przez uczniów wiek pierwszego zażycia nielegalnych środków psychoaktywnych, to ostatnia klasa szkoły podstawowej i początek szkoły ponadpodstawowej, a w przypadku „dopalaczy” o rok wcześniej.

Sięganie po tytoń w reakcji na stres pojawia się rzadziej, niż we wcześniejszych badaniach, co potwierdza modę na niepalenie. Częstość picia alkoholu i zażywania narkotyków, w tym także w reakcji na stres jest niższa, niż zarejestrowana we wcześniejszych badaniach.

Częstość doświadczania najszerzej rozpowszechnionych wśród uczniów form agresji werbalnej i niewerbalnej oraz przemocy w kontakcie bezpośrednim nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z 2019 rokiem. Wzrosła jednak znacząco częstość wszystkich form rówieśniczej agresji i przemocy zapośredniczonej, z wykorzystaniem kanału internetowego i sms-ów.

Odniesienie skali zachowań ryzykownych do wskaźników ogólnopolskich pokazuje, że liczba uczniów puławskich liceów i szkół o profilu zawodowym podejmujących zachowania ryzykowne jest większa, niż w tego typu szkołach zbadanych w ogólnopolskiej grupie odniesienia. Wśród uczniów szkół podstawowych intensywność podejmowania zachowań ryzykownych jest mniejsza, niż w innych środowiskach w Polsce.

Zdecydowana większość uczniów uczestniczyła w działaniach profilaktycznych i alternatywnych. Wzrosła liczba uczniów biorących udział w godzinach wychowawczych o tematyce profilaktycznej. Wzrosła też bardzo znacząco liczba uczniów biorących udział w zajęciach spełniających standardy programów rekomendowanych. W programach profilaktycznych o nieznanej wartości, spoza bazy programów rekomendowanych i nieopublikowanych wzięło udział ok. 30% uczniów. Działania profilaktyczne podjęte w środowisku miały w dużej części charakter aktywizujący, efektywnie modyfikujący wiedzę, postawy i zachowania uczestników. Działania wykorzystujące strategie profilaktyczne o znanej wartości, ukierunkowane na umiejętności zostały zaadresowane do ok. 40% uczniów. Około połowę zajęć profilaktycznych realizowali szkolni specjaliści – pedagodzy i psychologowie zatrudnieni w placówkach, a niemal 4/5 nauczyciele, w ramach godzin wychowawczych. Zajęciami prowadzonymi przez specjalistów spoza szkoły objęto 44% uczniów. Większość programów trwała 3-9 godzin lekcyjnych.

Działania profilaktyczne prowadzone w środowiskach szkolnych są pozytywnie odbierane przez większość uczestników. Realizowane działania profilaktyczne przynoszą obiektywne rezultaty w części wybranych sfer objętych badaniem. Do najważniejszych należy zaliczyć zwiększoną świadomość uczestników profilaktyki dotyczącą stosowania nielegalnych substancji psychoaktywnych i agresji oraz przemocy. W znacznej części wymiarów objętych oceną efekty profilaktyki są poniżej istotności statystycznej, choć kierunek różnic jest korzystny.

Zmiany zachodzące w czasie między badaniami prowadzonymi w kolejnych latach, obrazowane przez kluczowe wskaźniki ryzyka dysfunkcji, wskazują na narastanie w środowisku młodzieży Puław wczesnych symptomów zwiększonego zapotrzebowania na działania profilaktyczne chroniące przed powstawaniem i narastaniem problemów społecznych. Obecne wyzwania dotyczą przede wszystkim relacji rówieśniczych i wyzwań edukacyjnych. Pomimo korzystnych trendów w kontaktach z rodzicami, zagrożenia płynące z rozpadu rodzin, obciążeń edukacyjnych i rówieśniczych oraz zmniejszania normatywności aksjologicznej wynikającej z laicyzacji, prowadzą do obniżania wieku stosowania substancji psychoaktywnych, unikania obowiązków szkolnych i obniżenia orientacji na kluczowe cele życiowe, zarówno osobiste, jak i edukacyjne.

Istotnym zjawiskiem jest skala stosowania przez uczniów e-papierosów. Co piąty uczeń szkoły podstawowej stosował waporyzator co najmniej raz w życiu. Podobna grupa uczniów szkół ponadpodstawowych wapuje codziennie. Wyzwaniem dla profilaktyki pozostaje narastająca akceptacja stosowania marihuany.

Częstość agresji i przemocy werbalnej oraz niewerbalnej w jej najpopularniejszych formach rówieśniczych pozostaje na stabilnym, choć niekorzystnym poziomie. Niepokoi jednak skala i przyrostowy trend agresji i przemocy w Internecie.

Kierunki działań profilaktycznych zmierzających do zwiększenia możliwości konstruktywnego rozwoju młodzieży i ograniczenia skali zachowań ryzykownych powinny koncentrować się na wspieraniu możliwości prawidłowego rozwoju jak najszerszej grupy młodych ludzi, a zarazem obejmować dedykowanymi działaniami profilaktycznymi tych uczniów, którzy są skłonni w większym stopniu niż rówieśnicy eksperymentować z substancjami psychoaktywnymi, zatapiać się w Internecie, jak i podejmować zachowania agresywne i cyberprzemocowe. Zadania profilaktyczne wynikające z powyższego kontekstu można ująć w następujących obszarach:

1. Społeczno-kulturowe, informacyjne i edukacyjne wsparcie dla promocji zdrowia i profilaktyki szkolnej.

a. Zwiększenie kompetencji wychowawczych, dydaktycznych i profilaktycznych wzorów funkcjonowania osoby dorosłej: nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych.

b. Zwiększenie dostępności preorientacji i orientacji zawodowej, podwyższenie świadomości jej roli orientującej.

c. Udostępnienie szkolnych i pozaszkolnych programów zajęć alternatywnych ukierunkowanych na rozwój samoświadomości, kompetencji społecznych i interpersonalnych.

d. Zwiększenie świadomości dorosłych opiekunów dzieci i młodzieży w zakresie przejawów i roli czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w ich zachowaniach.

e. Zapewnienie szerokiej dostępności informacji na temat zweryfikowanych badawczo ryzyk związanych z waporyzacją.

f. Podtrzymanie i rozszerzenie zaangażowania w działania wychowawcze i profilaktyczne całej społeczności szkolnej, zwłaszcza rodziców.

g. Zwiększenie kompetencji wychowawczo-profilaktycznych niespecjalistów, w tym pracowników niepedagogicznych szkół i placówek służby zdrowia oraz rówieśników młodzieży

h. Zwiększenie zaangażowania instytucji z otoczenia szkoły w realizację części zadań profilaktycznych.

i. Mobilizacja całej społeczności lokalnej do otwartego i aktywnego reagowania na przejawy zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, w tym szczególnie na wapowanie w miejscach publicznych i agresję i przemoc w przestrzeni internetowej.

2. Działania adresowane do szerokiej grupy odbiorców, w tym zwłaszcza dla osób, które doświadczają poczucia alienacji w środowisku szkolnym oraz przejawiają postawy sprzyjające stosowaniu środków psychoaktywnych i agresji przez młodzież oraz funkcjonują w pełnych rodzinach bez problemów z alkoholem i przemocą, choć potencjalnie w rozpadzie lub zagrożonych rozpadem.

a. Wprowadzenie programów profilaktyki zintegrowanej szerokiego spektrum, o sprawdzonej wartości, adresowanych do uczniów szkół podstawowych w etapie poprzedzającym stosowanie substancji psychoaktywnych.

b. Wprowadzenie programów profilaktyki uniwersalnej wspierających świadomość siebie, integrację grupy rówieśniczej oraz pogłębiających relacje z wychowawcami.

c. Wprowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na umiejętne korzystanie z Internetu i mediów komunikacji elektronicznej w celu wspierania zdrowia i wspomaganie w rozwoju, w tym zwłaszcza konstruktywnego poszukiwania informacji edukacyjnych, być może z wykorzystaniem nowoczesnych technologii typu AI.

d. Zapewnienie możliwości stymulowania więzi międzypokoleniowych w oparciu o szeroką ofertę rodzinnych form spędzania wolnego czasu.

e. Zwiększenie częstości i zasięgu przedsięwzięć profilaktycznych ukierunkowanych na zdrowie i pozytywnie zdefiniowane, długofalowe cele życiowe, w tym zwłaszcza cele prorodzinne i prospołeczne.

3. Działania na rzecz osób o większym poziomie dysfunkcjonalności i ograniczonym poziomie wsparcia rodzinnego, które podejmują zażywanie substancji psychoaktywnych i / lub mają trudności z kontrolą zachowań:

- a. Wsparcie rodzin młodzieży o wyższym poziomie dysfunkcyjności w zakresie budowania odpowiedzialności za własne i cudze zdrowie oraz korekty problemów.
- b. Dostarczenie satysfakcjonujących alternatyw dla odurzania się w celu ograniczenia potrzeby stosowania środków odurzających.
- c. Wprowadzenie działań profilaktycznych zwiększających kompetencje dzieci i młodzieży w zakresie wczesnego rozpoznawania wewnętrznych i zewnętrznych impulsów skłaniających do zachowań ryzykownych oraz zwiększających zdolność samokontroli i samoregulacji.

Działania prowadzone w ramach powyższych obszarów powinny zapewniać wysoki poziom skuteczności, gwarantowany sprawdzonymi formami realizacji i wysokimi kompetencjami osób prowadzących działania profilaktyczne, gwarantowany np. przez system rekomendacji programów profilaktycznych.

Realizacja powyższych zaleceń powinna być uzupełniona bieżącym monitoringiem i weryfikacją skuteczności każdego z prowadzonych przedsięwzięć w ramach ewaluacji wewnętrznej, a okresowo także zewnętrznej. W celu oceny długofalowych skutków prowadzonych działań wskazane jest również cykliczne, systematyczne dokonywanie przekrojowej oceny dynamiki zmian w całym środowisku.

1.2 Dane statystyczne instytucji i organizacji

1.2.1 Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape” za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape”	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Przeprowadzone konsultacje prawne	85	87	79	144	98	71,5
2.	Przeprowadzone konsultacje psychologiczne	68	70	62	103	62	46
3.	Przeprowadzone konsultacje specjalisty terapii uzależnień	12	11	8	26	39	25

1.2.2 Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wypadki i kolizje drogowe popełnione przez nietrzeźwe osoby – ogółem							
1.	Wypadki drogowe	0	1	3	0	7	5
2.	Kolizje drogowe	18	12	12	8	34	22
3.	Kolizje drogowe popełnione przez nietrzeźwych pieszych	1	2	1	0	0	0
Wykroczenia popełnione przez nietrzeźwe osoby – ogółem							
1.	Prowadzenie pojazdów mechanicznych	85	78	38	18	15	10
2.	Prowadzenie innych pojazdów	9	2	3	9	15	9
3.	Zakłócanie spokoju i porządku publicznego	92	36	146	47	30	11
Przestępstwa dokonane przez osoby nietrzeźwe – ogółem							
1.	Przestępstwa popełnione, przeciwko życiu i zdrowiu	12	13	5	35	6	0
2.	Przestępstwa popełnione, przeciwko mieniu	16	23	17	78	12	8
Czyny karalne spowodowane przez nieletnich, będących pod wpływem alkoholu		7	5	0	0	-	0
Zatrzymani do wytrzeźwienia – ogółem		537	211	234	284	-	-
1.	W tym osoby stosujące przemoc domową	65	45	20	23	63	56
Złożone wnioski o ściganie przestępstwa, dotyczące przemocy domowej		96	96	84	43	63	56
Wszczęte postępowania przygotowawcze przeciwko sprawcy przemocy domowej		61	96	44	42	63	56

Podjęte interwencje karalne dotyczące przemocy domowej – ogółem		862	96	55	54	87	69
Zatrzymani sprawcy przemocy domowej – ogółem		31	85	35	51	112	62
1.	Osoby trzeźwe	4	40	2	27	5	0
2.	Osoby nietrzeźwe	27	45	19	24	107	58
Rodziny, w których podjęte były interwencje – ogółem		862	460	553	373	193	171
Rodziny, w których podjęto procedurę „Niebieskie Karty” – ogółem		58	118	89	54	170	102
Liczba postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - wszczętych		39	46	49	40	45	60
Liczba postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - umorzonych		5	12	2	2	3	3
Liczba postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – trafiających do sądu		12	34	29	38	42	57
Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii		43	43	56	39	47	48
w tym nieletnich		1	11	0	0	1	2

1.2.3 Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Obrady całego składu Komisji	15	15	9	14	20	18
2.	Spotkania Zespołu ds. leczenia	36	37	22	37	50	36
3.	Przeprowadzone kontrole Zespołu ds. kontroli	16	18	4	10	20	16
4.	Skontrolowane punkty sprzedaży napojów alkoholowych	68	68	16	30	68	56
5.	Wnioski o wszczęcie postępowania (nowe)	75	101	46	57	57	63
6.	Sprawy poddane analizie przez Zespół ds. leczenia	178	178	131	183	213	161
7.	Wnioski o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego do Sądu Rejonowego	26	37	10	6	31	33
8.	Sprawy, w których zawieszono zostało postępowanie	24	16	14	37	51	29
9.	Sprawy, w których umorzono zostało postępowanie	30	18	10	31	67	18
10.	Osoby skierowane na badanie do biegłego	57	59	22	32	35	27
11.	Opinie wydane przez biegłego na prośbę komisji	20	38	5	7	14	9

1.2.4 Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Rodziny z problemem narkomanii	32	22	27	30	22	24
	w tym dzieci	23	12	11	17	13	24
2.	Rodziny z problemem alkoholowym	213	249	275	257	161	149
	w tym dzieci	86	131	136	81	41	33
3.	Rodziny, w których stwierdzono zjawisko przemocy domowej	160	215	205	188	182	177
	w tym dzieci	174	208	203	190	190	174
4.	Liczba osób objętych grupą wsparcia dla kobiet doznających przemocy domowej			8	9	12	10
5.	Liczba osób objętych wsparciem psychologicznym dla osób stosujących przemoc			10	13	-	-
Dane zespołu ds. rodziny							

6.	Ilość przeprowadzonych konsultacji psychologa	265	317	638	575
W tym ilość uczestniczących osób		49	39	68	75
7.	Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny	52	50	58	36
8.	Liczba przeprowadzonych szkoleń	2	3	2	0
W tym ilość uczestniczących osób		17	26	16	0
9.	Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia dla rodziców	10	13	14	14
Dane Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy i w Kryzysie					
10.	Ilość przeprowadzonych konsultacji psychologa	368	599	651	484
W tym ilość uczestniczących osób		60	54	66	48
11.	Ilość przeprowadzonych konsultacji psychologa dziecięcego	163	236	373	369
W tym ilość uczestniczących osób		42	55	79	60
12.	Ilość przeprowadzonych zajęć z psychoterapii	49	193	208	201
W tym ilość uczestniczących osób		10	16	21	34
13.	Ilość przeprowadzonych konsultacji prawnika	100	73	100	115
W tym ilość uczestniczących osób		53	36	44	46
14.	Liczba osób objęta specjalistycznym poradnictwem rodzinnym	31	23	26	46
15.	Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia dla rodziców	10	13	14	14

1.2.5 Dane Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Osoby zarejestrowane – uzależnione od alkoholu	548	605	433	395	696	449
2.	Osoby zarejestrowane – współuzależnione	137	141	138	141	224	194
3.	Przeprowadzone konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu	2395	2039	1257	1509	2943	2456
4.	Przeprowadzone konsultacje dla osób współuzależnionych	648	642	374	250	1481	1323
5.	Przeprowadzone sesje grupowe	2130	2040	274	0	64	150
6.	Przeprowadzone sesje indywidualne	908	607	559	2098	2462	2234

1.2.6 Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Przeprowadzone rozmowy telefoniczne	77	53	47	206	258	265
2.	Bezpośrednie wizyty	329	203	236	7	52	39
3.	Osoby zamieszkujące w hostelu	9	13	6	3	3	1
w tym dzieci		1	6	3	1	3	1
4.	Osoby stosujące przemoc objęte terapią	14	16	15	15	16	-
5.	Przeprowadzone konsultacje prawne	17	13	-	-	-	-

1.2.7 Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach	Ilość
-----	---------------------------------------	-------

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba wniosków o wszczęcie postępowania, dotyczącego przemocy w rodzinie	53	218	174	174	173	156
2.	Postępowania dotyczące przemocy w rodzinie, w tym:						
2a.	liczba postępowań wszczętych	135	146	124	130	126	123
2b.	liczba postępowań umorzonych	50	67	40	32	36	34
2c.	liczba postępowań trafiających do sądu	67	84	60	86	75	73
3.	Zastosowany środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy – ogółem	59	80	77	94	89	56
3a.	dozór policyjny	35	31	27	41	45	23
3b.	tymczasowe aresztowanie	4	31	35	32	26	23
3c.	inne, jakie? - nakaz opuszczenia lokalu, - zakaz zbliżania i kontaktu z pokrzywdzoną osobą - powstrzymanie się od nadużywania alkoholu	20	18	15	21	18	10
4.	Liczba postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:						
4a.	<i>Liczba postępowań wszczętych</i>	72	88	66	64	68	68
4b.	<i>Liczba postępowań umorzonych</i>	15	31	11	8	15	16
4c.	<i>Liczba postępowań trafiających do sądu</i>	27	52	34	34	53	31
5.	Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii	80	86	54	49	94	65

1.2.8 Dane Sądu Rejonowego w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Sądu Rejonowego w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy domowej	117	165	83	80	80	82
2.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy domowej zakończonych:	66	74	80	73	93	68
2a.	wyrokiem skazującym	44	64	73	70	70	53
2b.	uniewinnieniem sprawcy	2	0	1	1	1	2
2c.	umorzeniem postępowania	5	10	6	2	2	2
2d.	warunkowym umorzeniem					20	11
3.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy domowej, zakończonych wyrokiem skazującym, w tym:	44	64	73	70	70	53
3a.	orzekającym karę pozbawienia wolności	38	43	64	60	25	19
3b.	orzekającym karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania	27	21	28	26	33	26
3c.	orzekającym karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z orzecznym dozorem kuratora sądowego	9	13	22	34	29	23
3d.	orzekającym inny rodzaj kary, jaki? - ograniczenie wolności - grzywna - nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne - kara mieszana	6 - - -	20 1 - -	4 3 - 2	3 4 - 3	 8 3 1	 5 1 2
4.	Liczba prowadzonych spraw o przestępstwa, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii	48	66	56	51	70	53
5.	Liczba prowadzonych spraw o przestępstwa, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii zakończonych	32	26	45	38	75	31
5a.	wyrokiem skazującym	26	21	43	38	57	24
5b.	uniewinnieniem sprawcy	1	0	0	0	11	1
5c.	umorzeniem postępowania	5	5	2	0	4	1
5d.	warunkowym umorzeniem					3	5
6.	Liczba prowadzonych spraw o przestępstwa, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii zakończonych wyrokiem skazującym, w tym:	26	21	63	45	57	24

6a.	orzekającym karę pozbawienia wolności	18	11	26	17	22	3
6b.	orzekającym karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania	12	9	20	7	14	7
6c.	orzekającym inny rodzaj kary, jaki? - grzywna - ograniczenie wolności - nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne	4 4 -	- 1 -	11 6 -	13 8 -	21 4 17	14 5 9

1.2.9 Dane Stowarzyszenia MONAR Poradnia Profilaktyki, Terapii i Leczenia Uzależnień w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Stowarzyszenia MONAR Poradnia Profilaktyki, Terapii i Leczenia Uzależnień	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Ilość przeprowadzonych konsultacji specjalisty terapii uzależnień – narkotyki	1604	1624	1624	1512		
2.	Ilość przeprowadzonych konsultacji prawnych – narkotyki	28	28	34	48		
3.	Ilość przeprowadzonych konsultacji doradcy w zakresie HIV/AIDS	160	162	73	92		
4.	Ilość przeprowadzonych konsultacji specjalisty terapii uzależnień - alkohol	-	-	302	341		
1.	Ilość przeprowadzonych konsultacji prawnych – alkohol	-	-	37	92		

1.2.10 Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba posiedzeń ogólnych Zespołu	6	4	4	5	4	5
2.	Liczba powołanych grup roboczych	124	100	90	107	110	100
3.	Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu, w tym od:	177	164	114	139	144	132
3a.	Komendy Powiatowej Policji w Puławach	147	129	81	96	98	64
3b.	Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach	24	32	32	39	44	63
3c.	Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach	0	0	0	3	0	1
3d.	Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach	1	3	0	0	0	0
3e.	Placówek oświatowych	3	0	1	1	2	4
3f.	Placówek ochrony zdrowia	2	0	0	0	0	0
4.	Rodzaj i ilość podjętych działań						
4a.	Zawiadomienie prokuratury	12	20	13	9	6	22
4b.	Skierowanie wniosku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach	36	39	30	34	31	37
4c.	Skierowanie wniosku do Sądu Rejonowego w Puławach	29	51	20	11	20	19
4d.	Wniosek do zakładu karnego o objęcie osoby programem korekcyjno-edukacyjnym	0	4	2	0	1	0
4d.	Inne, jakie? - udzielenie pomocy finansowej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, - wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, - udzielenie pomocy prawnej, - kierowanie do udziału w grupie wsparcia, - kierowanie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie						

1.2.11 Dane Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba osób zakażonych HIV	10	3	5	2	2	1

1.3. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Puławy, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży napojów alkoholowych

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Puławy:

- 75 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 51 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 60 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 103 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 99 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 100 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

2. Usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na terenie Miasta Puławy.

Punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczony do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczony do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym samodzielny, wygrodzony ogródek letni, może być usytuowany w odległości nie mniejszej niż 50 m od:

- przedszkola,
- szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej (z wyłączeniem szkół policealnych i szkół dla dorosłych),
- specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego oraz specjalnego ośrodka wychowawczego dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania,
- obiektu kultu religijnego, w tym kościoła, kaplicy, domu modlitwy,
- internatów i burs,
- domu dziecka.

Odległość ta mierzona jest najkrótszą drogą dojścia od ogólnodostępnego wejścia do punktu sprzedaży do najbliższego ogólnodostępnego wejścia do przedszkola, szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej (z wyłączeniem szkół policealnych i szkół dla dorosłych), specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego oraz specjalnego ośrodka wychowawczego dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, obiektu kultu religijnego, w tym kościoła, kaplicy, domu modlitwy, internatów i burs, domu dziecka.

Przez wejście do przedszkola, szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej (z wyłączeniem szkół policealnych i szkół dla dorosłych), specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego oraz specjalnego ośrodka wychowawczego dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, obiektu kultu religijnego, w tym kościoła, kaplicy, domu modlitwy, internatów, burs, domu dziecka znajdującego się na terenie ogrodzonym, należy rozumieć najbliższe, ogólnodostępne wejście znajdujące się w ogrodzeniu tego terenu.

Najkrótsza droga dojścia oznacza dojście po terenie dopuszczonym dla ruchu pieszego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym.

3. Godziny sprzedaży napojów alkoholowych.

Sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Puławy odbywa się w godzinach 6.00-23.00.

1.4. Zasoby środowiska lokalnego

Do zasobów środowiska lokalnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej zaliczyć należy następujące podmioty:

1. Komenda Powiatowa Policji w Puławach.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.
4. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach.
6. Placówki ochrony zdrowia z terenu miasta Puławy.
7. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach.
8. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Puławach.
9. Prokuratura Rejonowa w Puławach.
10. Sąd Rejonowy w Puławach.
11. Szkoły i placówki systemu oświaty.
12. Urząd Miasta Puławy.
13. Zespół Interdyscyplinarny w Puławach.

Rozdział II

Podstawowe założenia programu

2.1 Podstawa prawna programu

Podstawą prawną programu jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawa o zdrowiu publicznym.

Dokumentami, z którymi koresponduje realizacja programu są:

- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla miasta Puławy,
- Narodowy Program Zdrowia,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Puławy,
- Program współpracy Miasta Puławy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w Puławach,
- rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

2.2 Adresaci programu

Adresatami programu są mieszkańcy miasta Puławy, a w szczególności:

- dzieci i młodzież,
- dorośli mieszkańcy miasta,
- osoby zagrożone uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i ich rodziny,
- osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i ich rodziny,
- osoby i rodziny zagrożone przemocą domową,
- osoby i rodziny doznające przemocy domowej,
- osoby żyjące z HIV i ich rodziny,
- podmioty działające w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

2.3 Realizatorzy programu

Podmiotami zaangażowanymi w realizację programu są:

- samorząd lokalny,
- podmioty działające w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

2.4 Źródła finansowania programu

Program finansowany jest z:

- budżetu miasta Puławy, w tym ze środków pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości, określonej w uchwale budżetowej gminy Miasto Puławy na 2024 i 2025 rok,
- środków własnych realizatorów programu,
- środków z innych źródeł.

2.5 Monitorowanie i sprawozdawczość programu

1. Nadzór nad realizacją programu sprawuje Prezydent Miasta Puławy.
2. Za monitorowanie i koordynację prowadzonych działań programu odpowiedzialny jest Wydział Polityki Społecznej i Senioralnej Urzędu Miasta Puławy.
3. Z realizacji programu sporządzony będzie raport, za który odpowiedzialny jest Wydział Polityki Społecznej i Senioralnej Urzędu Miasta Puławy.
4. Prezydent Miasta Puławy przedkłada raport z realizacji programu Radzie Miasta Puławy.

Rozdział III

Cele programu

3.1 Główny cel programu

Głównym celem programu jest zapobieganie występowaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, przemocą domową, używaniem narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi.

3.2 Cele szczegółowe programu

Celami szczegółowymi programu są:

1. Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i używaniem narkotyków.
2. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i/lub dzieci z rodzin z problemem narkomanii.
3. Ograniczenie nadużywania alkoholu oraz używania narkotyków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
4. Ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy tym rodzinom.
5. Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych uzależnieniami behawioralnymi.
6. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów działających w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej.
7. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki nadużywania alkoholu, używania narkotyków (w tym wirusa HIV), uzależnień behawioralnych oraz zjawiska przemocy domowej.

Rozdział IV

Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna w szkołach i placówkach systemu oświaty

Szkoły i placówki systemu oświaty prowadzą działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną, która jest określona w programach wychowawczo-profilaktycznych tych placówek.

Szkoły i placówki systemu oświaty opracowują diagnozę w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, która stanowi podstawę do podejmowania działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej.

Niniejszy program uwzględnia działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty oraz diagnozę która stanowi podstawę do podejmowania tych działań.

Rozdział V

Obowiązki gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

Zarówno rozwiązywanie problemów alkoholowych, jak i przeciwdziałanie narkomanii wymaga na każdym poziomie administracji odpowiedniego kształtowania polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej. Mając to na uwadze niniejszy program zakłada prowadzenie zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom koncentrując się w szczególności na:

1. tworzeniu warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
2. działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej,
3. edukacji zdrowotnej i profilaktyce uzależnień realizowanych zgodnie z wynikami badań naukowych,
4. edukacji kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
5. poszerzaniu i udoskonalaniu oferty oraz wspieraniu realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
6. ograniczaniu dostępności alkoholu,
7. ograniczaniu szkód zdrowotnych i społecznych,
8. leczeniu, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu,
9. zapobieganiu negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwaniu,
10. przeciwdziałaniu przemocy domowej,
11. wspieraniu zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja powyższych zadań jest zgodna z Narodowym Programem Zdrowia.

Rozdział VI

Zadania do realizacji

ZADANIE I

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem

Rodzaje działań:

1. Prowadzenie podstawowej terapii dla osób uzależnionych od alkoholu oraz prowadzenie terapii dla osób uzależnionych od narkotyków.
2. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu, będących uzupełnieniem podstawowej terapii.
3. Prowadzenie konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.
4. Prowadzenie konsultacji dotyczących profilaktyki wirusa HIV.

Realizatorzy działań:

1. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
2. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych podstawową terapią dla osób uzależnionych od alkoholu i liczba osób objętych terapią dla osób uzależnionych od narkotyków,

- liczba osób objętych zajęciami terapeutycznymi, będącymi uzupełnieniem podstawowej terapii,
- liczba zajęć terapeutycznych, będących uzupełnieniem podstawowej terapii,
- liczba osób korzystających z konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem,
- liczba konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem,
- liczba osób korzystających z konsultacji dotyczących profilaktyki wirusa HIV,
- liczba konsultacji dotyczących profilaktyki wirusa HIV

ZADANIE II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Rodzaje działań:

1. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób współuzależnionych.
2. Prowadzenie konsultacji dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub problemem narkomanii.
3. Prowadzenie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
4. Prowadzenie konsultacji dla osób doznających przemocy domowej.
5. Prowadzenie całodobowego telefonu zaufania dla osób doznających przemocy domowej.
6. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób stosujących przemoc domową.
7. Prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób doznających przemocy domowej.
8. Udzielanie schronienia w hostelu osobom doznającym przemocy domowej.
9. Prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.
10. Prowadzenie interwencji w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.
11. Prowadzenie programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i dla dzieci z rodzin z problemem narkomanii.
12. Prowadzenie działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki, przeciwdziałania narkomanii, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zjawiska przemocy domowej, skierowanych do przedstawicieli podmiotów działających w tych zakresach.
13. Prowadzenie działań edukacyjnych wzmacniających umiejętności i kompetencje wychowawcze rodziców.
14. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu zjawiska przemocy domowej.
15. Prowadzenie działań zmierzających do oceny aktualnej skali występowania zjawiska przemocy domowej.

Realizatorzy działań:

1. Komenda Powiatowa Policji w Puławach.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.
4. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
5. Placówki ochrony zdrowia z terenu miasta Puławy.
6. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach.
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach.
8. Prokuratura Rejonowa w Puławach.
9. Sąd Rejonowy w Puławach.

10. Szkoły i placówki systemu oświaty.

11. Urząd Miasta Puław.

12. Zespół Interdyscyplinarny.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych zajęciami terapeutycznymi dla osób współuzależnionych,
- liczba zajęć terapeutycznych dla osób współuzależnionych,
- liczba osób korzystających z konsultacji dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub problemem narkomanii,
- liczba konsultacji dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub problemem narkomanii,
- liczba nowych wniosków o wszczęcie postępowania do MKRPA,
- liczba wniosków poddanych analizie przez zespół ds. leczenia MKRPA,
- liczba wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego skierowanych do Sądu Rejonowego,
- liczba osób korzystających z konsultacji dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba konsultacji dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób korzystających z całodobowego telefonu zaufania,
- liczba osób uczęszczających do grupy wsparcia dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób korzystających ze schronienia w hostelu dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób korzystających z oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba formularzy „Niebieska Karta”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba dzieci biorących udział w programach socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i dla dzieci z rodzin z problemem narkomanii,
- liczba programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i dla dzieci z rodzin z problemem narkomanii,
- liczba osób biorących udział w działaniach edukacyjnych, dotyczących profilaktyki, przeciwdziałania narkomanii oraz HIV, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zjawiska przemocy domowej, skierowanych do przedstawicieli podmiotów działających w tych zakresach,
- liczba działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki, przeciwdziałania narkomanii oraz HIV, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zjawiska przemocy domowej, skierowanych do przedstawicieli podmiotów działających w tych zakresach,
- liczba osób biorących udział w działaniach edukacyjnych wzmacniających umiejętności i kompetencje wychowawcze rodziców,
- liczba działań edukacyjnych wzmacniających umiejętności i kompetencje wychowawcze rodziców,
- liczba osób biorących udział w działaniach w ramach edukacji publicznej z zakresu zjawiska przemocy domowej,
- liczba działań w ramach edukacji publicznej z zakresu zjawiska przemocy domowej,
- liczba działań zmierzających do oceny aktualnej skali występowania zjawiska przemocy domowej.

ZADANIE III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-

rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Rodzaje działań:

1. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
2. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć sportowo-rekreacyjnych.
3. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Prowadzenie edukacji publicznej i działalności szkoleniowej z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i HIV oraz uzależnieniom behawioralnym.
5. Prowadzenie działań zmierzających do oceny aktualnej skali występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i używaniem narkotyków.

Realizatorzy działań:

1. Komenda Powiatowa Policji w Puławach.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.
4. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
5. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach.
6. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Puławach.
7. Prokuratura Rejonowa w Puławach.
8. Sąd Rejonowy w Puławach.
9. Szkoły i placówki systemu oświaty.
10. Urząd Miasta Puławy.
11. Zespół Interdyscyplinarny w Puławach.

Wskaźniki:

- liczba osób biorących udział w rekomendowanych programach profilaktycznych,
- liczba rekomendowanych programów profilaktycznych,
- liczba osób biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych,
- liczba osób biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
- liczba zrealizowanych zajęć pozalekcyjnych,
- liczba zrealizowanych pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych,
- liczba dzieci biorących udział w działaniach na rzecz dożywiania,
- liczba osób biorących udział w działaniach w ramach edukacji publicznej i działalności szkoleniowej z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i HIV oraz uzależnieniom behawioralnym,
- liczba działań w ramach edukacji publicznej i działalności szkoleniowej z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i HIV oraz uzależnieniom behawioralnym,
- liczba działań zmierzających do oceny aktualnej skali występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i używaniem narkotyków.

ZADANIE IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii

Rodzaje działań:

1. Zlecanie do realizacji zadań publicznych o charakterze pożytku publicznego.
2. Konsultowanie z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.
3. Wzajemne informowanie się o kierunkach planowanej działalności i współdziałanie w celu ujednolicenia i zharmonizowania tych kierunków.
4. Tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji, Rady Miasta Puławy i Prezydenta Miasta Puławy.

Realizatorzy działań:

1. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego
2. Urząd Miasta Puławy.

Wskaźniki:

- liczba zleconych do realizacji zadań publicznych,
- kwota dofinansowania zleconych do realizacji zadań publicznych

ZADANIE V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Rodzaje działań:

1. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i podejmowanie interwencji.
3. Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Realizatorzy działań:

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Urząd Miasta Puławy.

Wskaźniki:

- liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba zawiadomień o naruszeniu art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ZADANIE VI

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a także integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego oraz wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Rodzaje działań:

1. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej.
2. Działalność Klubu Integracji Społecznej.

Realizatorzy działania:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,

- liczba osób uczęszczających do Klubu Integracji Społecznej

Realizacja powyższych zadań uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Rozdział VII

Zadania finansowane w ramach programu

W ramach programu finansowane będą następujące zadania:

1. Realizacja zadań publicznych o charakterze pożytku publicznego:
  - 1.1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
  - 1.2. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin dotkniętych problemem narkomanii.
  - 1.3. Prowadzenie punktu konsultacyjno-diagnostycznego HIV.
  - 1.4. Prowadzenie działań psychoedukacyjnych i terapeutycznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
  - 1.5. Prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
  - 1.6. Realizacja programu profilaktycznego pn. „Program Wzmacniania Rodziny dla rodziców i młodzieży w wieku 10-14 lat”.
  - 1.7. Profilaktyka uzależnień realizowana przez działania o charakterze sportowym lub rekreacyjnym.
  - 1.8. Pozostałe zadania w zakresie profilaktyki uzależnień.
  - 1.9. Prowadzenie programu pomocy całodobowej dla osób doznających przemocy domowej z możliwością udzielenia schronienia.
  - 1.10. Prowadzenie programu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
2. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Prowadzenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.
5. Prowadzenie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.
6. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
8. Realizacja Profilaktyczno-Rozwojowego Programu Pracy z Dziećmi i Młodzieżą ALTERNATYWA.
9. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
10. Realizacja programu „Lepsze Jutro”.
11. Prowadzenie działań mających na celu wzmocnienie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.
12. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki uzależnień.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań w roku 2024 wynosi 1.640.000 zł, z czego:

- 1.295.000 zł na realizację zadań w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
- 345.000 zł na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Rozdział VIII

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Powyższą procedurę wdraża się wobec osób, które w związku

z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Ponadto komisja podejmuje następujące działania:

1. Diagnozowanie problemu nadużywania alkoholu oraz występowania przemocy domowej.
2. Udzielanie pomocy osobie w sytuacji nadużywania alkoholu przez bliską osobę.
3. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
5. Inicjowanie i organizowanie akcji profilaktycznych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mają prawo do wynagrodzenia za udział w posiedzeniach komisji.

Ustala się, że kwota za udział w posiedzeniu zespołu ds. leczenia i zespołu ds. kontroli jest jednakowa dla przewodniczącego, wiceprzewodniczącego oraz pozostałych członków komisji i wynosi 160 zł brutto za jedno posiedzenie.

Jednocześnie przewodniczący za udział w zebraniu ogólnym komisji otrzymuje 140 zł brutto (za jedno posiedzenie), natomiast pozostali członkowie za udział w tym samym posiedzeniu otrzymują 120 zł brutto (za jedno posiedzenie).

Ustala się jednocześnie, że w miesiącu nie może się odbyć więcej niż dziesięć posiedzeń komisji (w tym posiedzeń zespołów ds. leczenia i ogólnych spotkań komisji).

PROFILAKTYCZNO–ROZWOJOWY PROGRAM PRACY Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ „ALTERNATYWA”

Profilaktyczno–Rozwojowy Program Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „ALTERNATYWA” stanowi ofertę zajęć pozalekcyjnych skierowaną do uczniów szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Puławę. Adresatami programu są również rodzice uczniów oraz nauczyciele.

Uczestnictwo w zajęciach prowadzonych w ramach programu „ALTERNATYWA”:

- wspiera samodzielność, propaguje aktywne spędzanie wolnego czasu w ciekawy i bezpieczny sposób;
- służy rozszerzaniu i pogłębianiu wiedzy, rozwijaniu zainteresowań związanych z nauką, sztuką, kulturą, sportem, techniką i życiem społecznym;
- stymuluje postawy twórcze, swobodne wyrażanie siebie i komunikowanie się z innymi, dąży do rozwijania własnej osobowości poprzez własną działalność w czasie zajęć;
- wyzwala możliwości kreatywne, zaspokaja potrzeby twórczej aktywności, rozwija zdolności muzyczne i sportowe, wdraża do łatwiejszego nawiązywania kontaktów międzyludzkich i odnajdywania swego miejsca w grupie;
- rozwija umiejętności współżycia społecznego, w tym m.in. przestrzeganie norm i zasad współżycia w grupie, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów oraz liczenie się z regułami współżycia w grupie;
- kształtuje postawy proekologiczne, budzi wrażliwość na piękno przyrody,
- pomaga uczniom zagrożonym niepowodzeniami szkolnymi w osiągnięciu sukcesów na miarę ich możliwości, zmniejsza skalę niepowodzeń szkolnych;
- wspomaga rodziców w opiece nad dziećmi, w szczególności rodziców mających wydłużony czas pracy, jak też mających trudności wychowawcze.

Program dostarcza pozytywnych alternatyw wobec używania środków psychoaktywnych. Dzieje się to poprzez zapewnienie dzieciom i młodzieży atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego w sposób akceptowany społecznie. Rozwijanie zainteresowań dziecka, praca nad rozwojem jego własnej osobowości, efektywne zagospodarowanie czasu wolnego i stała współpraca z rodzicami stanowi bardzo istotny czynnik chroniący dzieci i młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

Ważnym elementem programu jest indywidualizacja procesu wychowania i kształcenia, wprowadzenie interdyscyplinarnych zajęć, współpraca z rodzicami oraz stworzenie młodemu ludziom możliwości współtworzenia działań i uczestniczenia w nich.

Realizacja programu „ALTERNATYWA”

W ramach programu prowadzone są zajęcia z dziećmi i młodzieżą w następujących blokach:

- I. Blok Zajęć Sportowych** – formy aktywności przewidziane do realizacji w tym bloku mogą uwzględniać różne dyscypliny sportu. Rodzaj zajęć powinien być dostosowany do grupy wiekowej i możliwości uczniów.
- II. Blok Edukacyjno–Rozwojowy** – celem zajęć realizowanych w ramach tego bloku jest z jednej strony poznanie zasobów i możliwości każdego dziecka, z drugiej zaś rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań poprzez zwiększanie wiary w siebie i własne możliwości. Zajęcia realizowane w ramach tego bloku pozwalają na wykazanie się wiedzą i umiejętnościami każdemu dziecku.
- III. Blok Wspierająco–Integrujący** – celem zajęć realizowanych w ramach tego bloku jest samopoznanie, budowanie poczucia własnej wartości, uczenie się prawidłowej komunikacji, nabywanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów oraz zwiększenie wiedzy o szkodliwym działaniu środków psychoaktywnych (w odniesieniu do dzieci w młodszym wieku szkolnym będzie to kształtowanie nawyków dbania o własne zdrowie).

IV. Blok Zajęć Zintegrowanych – formy aktywności przewidziane do realizacji w blokach II i III mogą wzajemnie się łączyć i uzupełniać tworząc blok zintegrowany. Może on zawierać np. elementy programów profilaktycznych połączone z zajęciami teatralnymi. Forma prowadzenia tego typu zajęć zależy całkowicie od inwencji nauczyciela oraz chęci i potrzeb dzieci i młodzieży. Celem prowadzenia takich działań będzie między innymi większe zintegrowanie grupy. Poza tym zajęcia zintegrowane łączą w sobie cele bloku II i III. Formy zajęć zintegrowanych powinny znaleźć odzwierciedlenie w tematyce zajęć przy zachowaniu równowagi pomiędzy tematyką z dwóch bloków głównych.

Proponowane w ramach programu formy aktywności oraz dobór tematyki zajęć powinien odzwierciedlać potrzeby dzieci i młodzieży. Szkoła może proponować inne formy w zależności od potrzeb środowiska.

Podstawą do projektowania działań jest diagnoza zapotrzebowania danego środowiska szkolnego, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży. Dzięki temu propozycja skierowana do odbiorców programu będzie uwzględniała rzeczywiste potrzeby profilaktyczne środowiska.

Zajęcia dla dzieci w młodszym wieku szkolnym tzn. z klas I–III powinny być dostosowane do poziomu rozwoju emocjonalnego i osobowościowego tej grupy wiekowej.

Wśród wykorzystywanych metod pracy powinny pojawić się przede wszystkim takie, które zwiększają aktywność dziecka, uwalniają je od napięć psychicznych, ułatwiają wzajemne porozumiewanie i pozwalają na przeżycie sukcesu. Do takich metod należą m. in. psychodramy, dyskusje, burze mózgów, opowiadania, gry, zabawy i inne.

W ramach programu udzielana będzie pomoc psychologiczna uczniom oraz ich rodzicom. Będzie polegała na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie ucznia w środowisku szkolnym. Pomoc będzie miała na celu wspieranie potencjału rozwojowego uczniów i stwarzanie warunków do ich aktywnego i pełnego uczestnictwa w środowisku społecznym. Pomoc psychologiczna udzielana rodzicom uczniów będzie polegała na wspieraniu ich w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy udzielanej dzieciom.

Zasady realizacji programu „ALTERNATYWA”

Zajęcia z dziećmi i młodzieżą w ramach programu powinny odbywać się codziennie od poniedziałku do soboty w godzinach najkorzystniejszych dla dzieci i nauczycieli w danym środowisku. Ich rozkład w każdej placówce powinien uwzględniać zarówno racjonalne wykorzystanie klasopracowni szkolnych, jak i stworzyć możliwość udziału w więcej niż jednym zajęciach dla chętnych uczniów.

W szczególnych i uzasadnionych przypadkach (np. pełne wykorzystanie przyznanego limitu godzin przy jednoczesnym zapotrzebowaniu dzieci na kolejne zajęcia) i przeprowadzeniu analizy finansowej budżetu programu, na pisemny wniosek dyrektora placówki mogą zostać przyznane dodatkowe godziny na realizację programu.

Szkoła może również otrzymać mniej godzin, niż wynika z przyjętego założenia, w sytuacji, gdy dyrektor uzna to za uzasadnione i zwróci się z pisemnym wnioskiem.

W przypadku, gdy szkoła nie wykorzysta przeznaczonego dla niej limitu godzin w danym tygodniu, dopuszcza się możliwość wykorzystania ich w terminie późniejszym, nie później jednak niż wskazuje na to termin zakończenia realizacji programu.

Tygodniowa liczba godzin w ramach poszczególnych bloków zaplanowana dla danej szkoły zależy od liczby klas w szkole. W szkołach liczących:

- do 13 klas   zaplanowano 8 godzin
- od 14 do 29 klas   zaplanowano 10 godzin
- od 30 klas   zaplanowano 14 godzin

Tabela nr 1. Tygodniowa liczba godzin z podziałem na poszczególne szkoły

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba klas w roku szkolnym 2023/2024*	Liczba godzin tygodniowo	Liczba godzin tygodniowo z podziałem na bloki	
				Blok I i II	Blok III i IV

1.	Szkoła Podstawowa nr 1	16	10	5	5
2.	Szkoła Podstawowa nr 2	18	10	5	5
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	18	10	5	5
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	14	10	5	5
5.	Szkoła Podstawowa nr 5	8	8	4	4
6.	Szkoła Podstawowa nr 6	17	10	5	5
7.	Szkoła Podstawowa nr 9	15	10	5	5
8.	Szkoła Podstawowa nr 10	19	10	5	5
9.	Szkoła Podstawowa nr 11	33	14	7	7
RAZEM		158	92	46	46

* stan na 30.09.2023 r.

Tygodniowa liczba godzin w ramach pomocy psychologicznej zaplanowana dla danej szkoły zależy od liczby klas w szkole. W szkołach liczących:

- do 13 klas   zaplanowano 4 godziny
- od 14 do 29 klas   zaplanowano 6 godzin
- od 30 klas   zaplanowano 8 godzin

Tabela nr 2. Tygodniowa liczba godzin z podziałem na poszczególne szkoły

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba klas w roku szkolnym 2023/2024*	Liczba godzin tygodniowo udzielanej pomocy psychologicznej
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	16	6
2.	Szkoła Podstawowa nr 2	18	6
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	18	6
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	14	6
5.	Szkoła Podstawowa nr 5	8	4
6.	Szkoła Podstawowa nr 6	17	6
7.	Szkoła Podstawowa nr 9	15	6
8.	Szkoła Podstawowa nr 10	19	6
9.	Szkoła Podstawowa nr 11	33	8
RAZEM		158	54

* stan na 30.09.2023 r.

Kryteria kwalifikacji do programu „ALTERNATYWA”

Z programu korzystać mogą w sposób dobrowolny wszyscy uczniowie uczęszczający do szkoły, na terenie której realizowany jest program oraz ich rodzice. Wyboru zajęć będzie dokonywała sama młodzież poprzez deklaracje uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Osoby prowadzące zajęcia w ramach programu powinny dołożyć wszelkich starań, aby zachęcić atrakcyjną formą zajęć, jak największą ilość dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Nauczyciele, którzy powzięli podejrzenie o problemach alkoholowych w rodzinie danego dziecka, uczęszczającego na zajęcia w ramach programu, powinni powiadomić o tym opiekuna programu.

Opiekun programu „ALTERNATYWA”

Opiekun programu koordynuje realizację programu na terenie każdej szkoły, w której jest on prowadzony. Niezbędnym warunkiem umożliwiającym zatrudnienie opiekuna programu jest posiadanie, przez tę osobę udokumentowanych kwalifikacji i umiejętności do prowadzenia zajęć uwzględniających specyfikę pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym. Powinna to być osoba posiadająca wykształcenie wyższe psychologiczne lub pedagogiczne. W innym przypadku do zatrudnienia wymagana jest pozytywna opinia wydziału Urzędu Miasta Puławy odpowiedzialnego za realizację programu.

Opiekun programu odpowiada przed dyrektorem szkoły za całość merytorycznej dokumentacji programu realizowanego w szkole.

Tygodniowa liczba godzin opiekuna programu zaplanowana dla danej szkoły zależy od liczby klas w szkole. W szkołach liczących:

- do 13 klas   zaplanowano 6 godzin
- od 14 do 29 klas   zaplanowano 8 godzin
- od 30 klas   zaplanowano 10 godzin

Tabela nr 3. Tygodniowa liczba godzin z podziałem na poszczególne szkoły

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba klas w roku szkolnym 2023/2024*	Liczba godzin tygodniowo
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	16	8
2.	Szkoła Podstawowa nr 2	18	8
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	18	8
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	14	8
5.	Szkoła Podstawowa nr 5	8	6
6.	Szkoła Podstawowa nr 6	17	8
7.	Szkoła Podstawowa nr 9	15	8
8.	Szkoła Podstawowa nr 10	19	8
9.	Szkoła Podstawowa nr 11	33	10
RAZEM		158	72

* stan na 30.09.2023 r.

Do zadań opiekuna programu należy:

1. Przygotowanie i wykonanie diagnozy środowiska szkolnego.
2. Dostosowanie tematyki zajęć do wyników diagnozy i przygotowanie zbiorczej oferty, uwzględniającej potrzeby profilaktyczne środowiska.
3. Współpraca z nauczycielami, rodzicami i uczniami w zakresie proponowanych zajęć.
4. Prowadzenie konsultacji i/ lub zajęć indywidualnych z uczniami.
5. Prowadzenie grupowych zajęć socjoterapeutycznych dla uczniów.
6. Prowadzenie konsultacji dla nauczycieli i rodziców.
7. Prowadzenie dokumentacji.

Monitorowanie i nadzór nad realizacją programu „ALTERNATYWA”

Za prawidłową realizację programu pod względem merytorycznym, finansowym i organizacyjnym odpowiada dyrektor szkoły, który:

- zatrudnia opiekuna programu
- zatrudnia osoby prowadzące zajęcia z dziećmi i młodzieżą
- zatwierdza harmonogram pracy opiekuna programu
- zatwierdza indywidualne plany pracy osób prowadzących zajęcia z dziećmi i młodzieżą
- zatwierdza sprawozdania z realizacji programu.

Program będzie monitorowany na każdym etapie jego realizacji.

W ramach programu prowadzona jest dokumentacja, do której należą:

- diagnoza środowiska szkolnego

- harmonogram zajęć
- harmonogram pracy opiekuna programu
- dziennik zajęć pozalekcyjnych
- indywidualne plany pracy osób prowadzących zajęcia z dziećmi i młodzieżą
- sprawozdania z realizacji Programu
- dokumentacja finansowa prowadzona według ogólnie obowiązujących przepisów.

Zasady finansowania programu „ALTERNATYWA”

Program będzie finansowany:

- ze środków Wydziału Polityki Społecznej i Senioralnej Urzędu Miasta Puławy, przeznaczonych na zajęcia pozalekcyjne,
- ze środków przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025 dla miasta Puławy.

Program może być również finansowany z innych źródeł.

Dyrektor szkoły zatrudnia opiekuna programu oraz osoby prowadzące zajęcia z dziećmi i młodzieżą na podstawie umowy-zlecenia.

Termin realizacji programu „ALTERNATYWA”

I półrocze 2024 roku

Zajęcia z dziećmi i młodzieżą:

- odbywają się przez okres 18 tygodni
- rozpoczynają się 8 stycznia 2024 roku, a kończą 24 maja 2024 roku

Praca opiekuna programu:

- odbywa się przez okres 18 tygodni
- rozpoczyna się 8 stycznia 2024 roku, a kończy 24 maja 2024 roku

II półrocze 2024 roku

Zajęcia z dziećmi i młodzieżą:

- odbywają się przez okres 8 tygodni
- rozpoczynają się 30 września 2024 roku, a kończą 29 listopada 2024 roku

Praca opiekuna programu:

- odbywa się przez okres 10 tygodni
- rozpoczyna się 16 września 2024 roku, a kończy 29 listopada 2024 roku

Koszt wynagrodzenia opiekunów programu

- Opiekun programu zatrudniony w danej szkole

Wynagrodzenie za 45 minut realizacji zajęć = 35 zł (brutto) + 8 zł (koszt ZUS i FP) = 43 zł

Kalkulacja kosztów dla poszczególnych szkół:

Szkoła Podstawowa nr 1

28 tygodni x 8 godzin x 43 zł = 9.632 zł

Szkoła Podstawowa nr 2

28 tygodni x 8 godzin x 43 zł = 9.632 zł

Szkoła Podstawowa nr 3

28 tygodni x 8 godzin x 43 zł = 9.632 zł

Szkoła Podstawowa nr 5

28 tygodni x 6 godzin x 43 zł = 7.224 zł

Szkoła Podstawowa nr 6

28 tygodni x 8 godzin x 43 zł = 9.632 zł

Szkoła Podstawowa nr 9

28 tygodni x 8 godzin x 43 zł = 9.632 zł

Szkoła Podstawowa nr 10

28 tygodni x 8 godzin x 43 zł = 9.632 zł

Szkoła Podstawowa nr 11

28 tygodni x 10 godzin x 43 zł = 12.040 zł

- Opiekun programu niezatrudniony w danej szkole

Wynagrodzenie za 45 minut realizacji zajęć = 35 zł (brutto)

Kalkulacja kosztów dla poszczególnych szkół:

Szkoła Podstawowa nr 4

28 tygodni x 8 godzin x 35 zł = 7.840 zł

Koszt wynagrodzenia opiekunów programu – 84.896 zł

Koszt realizacji zajęć

Wynagrodzenie za 45 minut realizacji zajęć = 35 zł (brutto) + 8 zł (koszt ZUS i FP) = 43 zł

92 godziny tygodniowo dla wszystkich szkół

Kalkulacja kosztów:

26 tygodni x 92 godziny x 43 zł = 102.856 zł

Koszt udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Wynagrodzenie za 45 minut realizacji zajęć = 35 zł (brutto) + 8 zł (koszt ZUS i FP) = 43 zł

54 godziny tygodniowo dla wszystkich szkół

Kalkulacja kosztów:

26 tygodni x 54 godziny x 43 zł = 60.372 zł

Koszt wyposażenia

1.000 zł x 9 szkół = 9.000 zł

Koszt realizacji programu:

1. Koszt wynagrodzenia opiekunów programu – 84.896 zł

2. Koszt realizacji zajęć – 102.856 zł

3. Koszt udzielania pomocy psychologicznej – 60.372 zł

4. Koszt wyposażenia – 9.000 zł

5. Wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK) – 1.800 zł

Koszt ogólny realizacji programu – 258.924 zł

202.096 zł – koszt Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025 dla Miasta Puławy , z czego:

- 84.896 zł – koszt wynagrodzenia opiekunów programu

- 51.428 zł – koszt realizacji zajęć

- 60.372 zł – koszt udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- 4.500 zł – koszt wyposażenia
- 900 zł - wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK)

56.828 zł – koszt Wydziału Edukacji i Sportu, z czego:

- 51.428 zł – koszt realizacji zajęć
- 4.500 zł – koszt wyposażenia
- 900 zł - wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK)

Załącznik nr 1 do programu „ALTERNATYWA”

Regulamin realizacji programu „ALTERNATYWA”

1. Realizacja programu jest dobrowolna.
2. Nadzór nad realizacją programu sprawuje dyrektor szkoły.
3. Zajęcia z dziećmi i młodzieżą w ramach programu odbywają się codziennie od poniedziałku do soboty w godzinach najkorzystniejszych dla dzieci i nauczycieli.
4. Realizacja programu odbywa się na terenie szkoły. W uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły może zorganizować zajęcia w innym miejscu.
5. Z programu korzystać mogą wszyscy uczniowie uczęszczający do szkoły, na terenie której realizowany jest program.
6. Jednostka zajęć trwa 45 minut.
7. Grupa uczniów korzystających z zajęć powinna liczyć nie mniej niż 6 osób. Opiekun programu może prowadzić zajęcia w grupie mniejszej, jeżeli wymaga tego specyfika zajęć.
8. Zajęcia, w których frekwencja powinna wynosić minimum 6 osób, a jest stale mniejsza z powodu małego zainteresowania uczniów, powinny zostać zastąpione innymi zajęciami.
9. W zajęciach mogą uczestniczyć jednocześnie uczniowie różnych poziomów nauczania – powinno to być uzależnione od rodzaju zajęć.
10. Dyrektor szkoły w terminie do 5 stycznia 2024 roku oraz do 27 września 2024 roku przedkłada do akceptacji wydziałowi Urzędu Miasta Puławy odpowiedzialnemu za realizację programu harmonogram zajęć oraz harmonogram pracy opiekuna programu.
11. Dyrektor szkoły w terminie do 12 stycznia 2024 roku oraz do 14 czerwca 2024 roku przedkłada wydziałowi Urzędu Miasta Puławy odpowiedzialnemu za realizację programu, sprawozdanie półroczne z jego realizacji.
12. Pełna dokumentacja realizacji programu powinna znajdować się w ustalonym miejscu i być udostępniana na każde żądanie osób upoważnionych do kontroli.
13. Dopuszcza się możliwość realizacji programu za pośrednictwem rozmów telefonicznych i środków komunikacji elektronicznej.
14. Wszelkie wątpliwości związane z powyższym regulaminem rozstrzyga wydział Urzędu Miasta Puławy odpowiedzialny za realizację programu.

Załącznik nr 2 do programu „ALTERNATYWA”

Podział środków finansowych na poszczególne szkoły

Lp.	Nazwa szkoły	Koszt Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025 dla Miasta Puławy				
		koszt wynagrodzenia opiekunów programu	koszt realizacji zajęć	koszt udzielania pomocy psychologicznej	koszt wyposażenia	wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK)
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	9.632 zł	5.590 zł	6.708 zł	500 zł	100 zł

2.	Szkoła Podstawowa nr 2	9.632 zł	5.590 zł	6.708 zł	500 zł	100 zł
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	9.632 zł	5.590 zł	6.708 zł	500 zł	100 zł
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	7.840 zł	5.590 zł	6.708 zł	500 zł	100 zł
5.	Szkoła Podstawowa nr 5	7.224 zł	4.472 zł	4.472 zł	500 zł	100 zł
6.	Szkoła Podstawowa nr 6	9.632 zł	5.590 zł	6.708 zł	500 zł	100 zł
7.	Szkoła Podstawowa nr 9	9.632 zł	5.590 zł	6.708 zł	500 zł	100 zł
8.	Szkoła Podstawowa nr 10	9.632 zł	5.590 zł	6.708 zł	500 zł	100 zł
9.	Szkoła Podstawowa nr 11	12.040 zł	7.826 zł	8.944 zł	500 zł	100 zł
Koszt ogólny		84.896 zł	51.428 zł	60.372 zł	4.500 zł	900 zł

Lp.	Nazwa szkoły	Koszt Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Puław		
		koszt realizacji zajęć	Koszt wyposażenia	wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK)
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	5.590 zł	500 zł	100 zł
2.	Szkoła Podstawowa nr 2	5.590 zł	500 zł	100 zł
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	5.590 zł	500 zł	100 zł
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	5.590 zł	500 zł	100 zł
5.	Szkoła Podstawowa nr 5	4.472 zł	500 zł	100 zł
6.	Szkoła Podstawowa nr 6	5.590 zł	500 zł	100 zł
7.	Szkoła Podstawowa nr 9	5.590 zł	500 zł	100 zł
8.	Szkoła Podstawowa nr 10	5.590 zł	500 zł	100 zł
9.	Szkoła Podstawowa nr 11	7.826 zł	500 zł	100 zł
Koszt ogólny		51.428 zł	4.500 zł	900 zł

Lp.	Nazwa szkoły	Koszt ogólny programu „ALTERNATYWA”
1.	Szkoła Podstawowa nr 1	28.720 zł
2.	Szkoła Podstawowa nr 2	28.720 zł
3.	Szkoła Podstawowa nr 3	28.720 zł
4.	Szkoła Podstawowa nr 4	26.928 zł
5.	Szkoła Podstawowa nr 5	21.840 zł
6.	Szkoła Podstawowa nr 6	28.720 zł
7.	Szkoła Podstawowa nr 9	28.720 zł
8.	Szkoła Podstawowa nr 10	28.720 zł
9.	Szkoła Podstawowa nr 11	37.836 zł
Koszt ogólny		258.924 zł

PROGRAM "LEPSZE JUTRO"

I. Wstęp i diagnoza

Program „Lepsze jutro” skierowany jest do osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy oraz pozostających w kryzysie. W ramach programu udzielana będzie pomoc w formie schronienia w mieszkaniu treningowym przy ul. Czarторыskich 23/23 w Puławach.

Mieszkanie treningowe to miejsce będące schronieniem dla osób/ rodzin, których bezpieczeństwo zdrowia bądź życia zostało zagrożone w związku z doświadczaniem trudnej sytuacji kryzysowej lub w wyniku doświadczania przemocy domowej. Pobyt w mieszkaniu treningowym połączony będzie z pracą indywidualną i zespołową, a także z udzielaniem wsparcia terapeutycznego i psychospołecznego.

Osoby doznające przemocy, jak i osoby pozostające w kryzysie należą do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Dane pochodzące z prowadzonej od 2012 r. procedury „Niebieskie Karty” jednoznacznie wskazują, że w znacznej większości osobami doznającymi przemocy są kobiety i dzieci.

Analiza danych statystycznych pozyskanych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach wskazuje, iż w roku 2022 prowadzono 219 procedur „Niebieskie Karty”.

Wobec rodzin dotkniętych problemem przemocy/kryzysem/problemem alkoholowym podejmowane są działania interdyscyplinarne polegające na skoordynowaniu wszelkich działań instytucji, organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz udzielanie kompleksowej i profesjonalnej pomocy mającej na celu przeciwdziałanie temu zjawisku. W roku 2022 pomocą specjalistów objętych zostało 177 osób dorosłych oraz 62 dzieci.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków.

Wywiera pierwszy i podstawowy wpływ na kształtowanie się osobowości młodego człowieka.

Wpływ ten trwa przez długi okres, ponieważ rodzina jest dla dziecka podstawowym środowiskiem wychowawczym. Wpływ rodziców na dzieci ma rozległy zasięg i oddziałuje między innymi na rozwój ich funkcji poznawczych, później na ich osiągnięcia szkolne, na ustalenie się u dziecka równowagi uczuciowej i dojrzałości społecznej, na formowanie obrazu własnej osoby, na stosunek do grupy rówieśniczej, czy wreszcie na wywiązywanie się z późniejszych ról rodzicielskich i zawodowych.

Osoby doznające przemocy lub pozostające w kryzysie zazwyczaj żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, co związane jest z niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb takich jak bezpieczeństwo. Doświadczają wielu traumatycznych sytuacji. Osoby doznające przemocy oraz osoby w kryzysie charakteryzuje utrata wiary we własne siły, możliwości, poczucie utraty bezpieczeństwa, zachwiane poczucie własnej wartości, mocy sprawczej i godności, a sytuacja w której funkcjonują może zaburzać sprawowanie przez nie ról społecznych.

W pomocy osobom w kryzysie bardzo ważne jest, aby po interwencji i zapewnieniu bezpiecznego schronienia jak najszybciej nastąpiły dalsze działania pomocowe, wykorzystując tzw. „energię kryzysu”. Ważne jest, aby świadczona pomoc była kompleksowa, uwzględniała różne obszary funkcjonowania rodziny, takie jak pomoc psychologiczna, terapeutyczna, pedagogiczna, prawna, praca socjalna. Działania z zewnątrz pomagają uruchomić własne siły i zasoby osobiste potrzebne do samodzielnego radzenia sobie w dalszym życiu.

Program nawiązuje do założeń profilaktyki uniwersalnej, w związku z czym działaniami objęte mogą zostać rodziny niezależnie od rodzaju i stopnia zagrożenia problemem.

W ramach programu zaplanowano modernizację wraz z wyposażeniem mieszkania treningowego przy ul. Czarторыskich 23/23 w Puławach.

Osobom zajmującym mieszkanie treningowe udzielana będzie kompleksowa pomoc i wsparcie, w tym przede wszystkim pomoc psychologa, prawnika i pracownika socjalnego. Dzieci będą miały możliwość uczestniczenia w zajęciach grupowych prowadzonych przez pedagoga lub psychologa dziecięcego. Pracownik socjalny po rozpoznaniu sytuacji rodzin będzie udzielał stosownej pomocy oraz kierował do udziału w określonych formach wsparcia.

I. Cele i działania

Głównym celem programu jest Poprawa funkcjonowania rodzin w kryzysie/z problemem alkoholowym/problemem przemocy. Cel będzie realizowany poprzez dwa cele szczegółowe.

1. Zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców.

Cel szczegółowy realizowany będzie poprzez działania:

- wsparcie pedagogiczne i psychologiczne:

- Indywidualne wsparcie pedagogiczne rodziców.

Skierowane jest do rodziców przeżywających różnego rodzaju trudności związane z procesem wychowania dzieci oraz pragnących utrzymywania dobrych relacji w rodzinie. Jest ono dostosowane do potrzeb i aktualnej sytuacji rodzica.

- Indywidualne wsparcie pedagogiczne dzieci i młodzieży.

Skierowane jest do dzieci przeżywających trudności lub kryzys związany ze środowiskiem: rodzinnym, rówieśniczym i szkolnym oraz dzieci ze specyficznymi trudnościami edukacyjnymi (dysleksja, dysortografia). Celem spotkań jest wsparcie rozwoju psychospołecznego uczestników. Działania uwzględniają potrzeby i aktualną sytuację dziecka.

- Indywidualne wsparcie psychologiczne rodziców.

Skierowane jest do rodziców objętych wsparciem asystenta rodziny jako narzędzie wspierające oddziaływania asystenta oraz do osób doświadczających przemocy, będących w kryzysie. Wsparcie ma na celu, m. in. przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, podnoszenie kompetencji społecznych i wychowawczych. Realizowane jest w siedzibie MOPS oraz w miejscu zamieszkania osób objętych pomocą.

- Indywidualne wsparcie psychologiczne dzieci.

Skierowane jest do dzieci i młodzieży z problemami w zachowaniu, w wyrażaniu potrzeb i emocji, w relacjach rówieśniczych, w komunikacji z rodzicami, rodzeństwem, nauczycielami, przemocy i uzależnieniami oraz w innych sytuacjach kryzysowych. Pomoc realizowana jest we współpracy z rodzicami/opiekunami.

- Indywidualne wsparcie psychoterapeutyczne dla dorosłych.

Pomoc skierowana jest do osób doświadczających przemocy, w kryzysach życiowych, partnerskich, rodzinnych, przeżywających trudności w relacjach z bliskimi, trudności z własną asertywnością, autonomią, doświadczających napięć i stresów, z niskim poczuciem własnej wartości. Celem psychoterapii może być zmiana zachowań lub postaw, rozwój kompetencji emocjonalnych i społecznych, poprawa motywacji do działania.

- Grupowe wsparcie psychoedukacyjne rozwijające kompetencje społeczne dzieci.

Skierowane jest do dzieci w wieku 7-11 lat. Cel główny programu: nauka konstruktywnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonalenie relacji dzieci z innymi ludźmi. Program zajęć promuje zdrowie emocjonalne wszystkich małych dzieci. Zajęcia kształtują i rozwijają umiejętności psychospołeczne dzieci. Grupa prowadzona jest przez pedagoga.

- Grupowe wsparcie edukacyjno - terapeutyczne rozwijające kompetencje społeczne starszych dzieci.

Odbiorcami są w większości dzieci z rodzin, w których występują problemy okołorozwodowe, przemoc. Zajęcia mają na celu: kształtowanie świadomości o samym sobie, samoocena, poczucie własnej wartości, wgląd we własne potrzeby i przeżycia, ukazanie znaczenia uczuć w życiu człowieka, kształtowanie umiejętności odróżniania akceptowanych i nieakceptowanych społecznie sposobów wyrażania emocji/uczuć, kontrola negatywnych emocji, radzenie sobie ze stresem, wiedza na temat komunikacji interpersonalnej, kształtowanie zachowań asertywnych, kształcenie poszanowania praw innych ludzi, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, planowanie, ustalanie i osiąganie celów, wzbudzenie w uczestniku chęci pracy nad sobą i kontroli nad własnym życiem, budowanie relacji z rodzicami.

- Grupa wsparcia rodziców – grupa wsparcia „Świadome rodzicielstwo – dobre praktyki”.

Prowadzona przez psychologa Zespołu ds. Rodziny w ramach Miejskiego Programu Wspierania Rodziny. Skierowana jest do osób chcących podnosić swoje umiejętności wychowawcze, a jej celem jest rozwój kompetencji wychowawczych, dzielenie się własnymi doświadczeniami, emocjami, poszukiwanie nowych rozwiązań codziennych problemów i wzmocnienia umiejętności właściwej komunikacji w relacji rodzic - dziecko. Grupa ma charakter otwarty.

- Grupowe wsparcie rodziców – grupa wsparcia w ramach trwałości projektu „Bezpieczna Przystań”.

Skierowana jest do osób chcących podnosić swoje umiejętności wychowawcze, a jej cele to: rozwój kompetencji wychowawczych, dzielenie się własnymi doświadczeniami, poszukiwanie nowych rozwiązań codziennych problemów, wzmocnienie umiejętności właściwej komunikacji z dziećmi, wzmocnienie świadomości własnych celów wychowania, podnoszenie umiejętności stawiania jasnych granic i wymagań z poszanowaniem godności rodzica i dziecka, wzmocnienie umiejętności rozpoznawania uczuć, nazywania ich, wspierania dziecka w sytuacji emocjonalnie trudnej. Grupa ma charakter otwarty. Zajęcia zawierają elementy edukacyjne i prowadzone są w formie warsztatowej.

- Wsparcie w formie treningów i warsztatów.

Treningi umiejętności wychowawczych realizowane są przez pedagoga. Wsparcie polega na realizowaniu działań profilaktycznych mających na celu wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zajęcia podnoszące kompetencje wychowawcze dla rodziców skierowane są do wszystkich, którzy chcieliby poszerzyć swoją wiedzę oraz nabyć umiejętności potrzebne do tworzenia pozytywnych relacji z dziećmi, które będą się opierały na wzajemnym szacunku i poszanowaniu godności.

- świadczenie pracy socjalnej oraz wsparcia asystenta rodziny:

- Wsparcie asystenta rodziny.

Polega na podnoszeniu umiejętności opiekuńczo wychowawczych osób objętych pomocą poprzez prowadzenie rozmów edukacyjnych oraz udzielanie instruktażu. Ponadto asystent udziela wsparcia w następujących obszarach: zdrowotnym, prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw urzędowych.

- Praca socjalna.

Realizowana jest przez pracownika socjalnego poprzez prowadzenie rozmów edukacyjnych, motywujących, informacyjnych, kierowanie wniosków o objęcie rodziny odpowiednią formą wsparcia, zawieranie kontraktu socjalnego.

2. Zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom.

Cel szczegółowy realizowany będzie poprzez działania:

- realizowanie pomocy rzeczowej i finansowej

Działanie ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc przyznawana jest na podstawie wywiadu środowiskowego w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej.

- organizowanie wsparcia środowiskowego i aktywizowanie społeczności lokalnej

Realizowane poprzez współpracę Ośrodka z innymi podmiotami realizującymi wsparcie na rzecz rodzin, organizowanie wolontariatu, realizowanie projektów i programów, angażowanie rodzin wspierających.

- wspieranie grup szczególnego ryzyka

- Poradnictwo prawne.

Poradnictwo prawne realizowane jest na rzecz rodzin przez prawnika. Porady prawne dotyczą głównie spraw: około rozwodowych, ustalenia alimentów, spadkowych, stosunku pracy, postępowania odwoławczego od wydanego orzeczenia dotyczącego ustalenia niepełnosprawności, postępowania przygotowawczego w prawie karnym w sprawie znęcania się.

- Aktywizacja społeczno-zawodowa.

Aktywizacją społeczno-zawodową zajmuje się Klub Integracji Społecznej działający w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach. To miejsce, gdzie osoby zagrożone wykluczeniem społecznym otrzymują pomoc w odbudowaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społecznym, w powrocie

do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych. Zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym do Klubu Integracji Społecznej kierowane są osoby długotrwale bezrobotne zagrożone wykluczeniem społecznym.

- Działalność placówek wsparcia dziennego.

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w Placówce Wsparcia Dziennego „Aktywatorium” z siedzibą przy ul. Wólka Profecka. Głównym celem działalności placówki jest wspieranie rodzin w procesie opiekuńczo wychowawczym dzieci. Do podstawowych zadań świetlicy należy pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, rozwijanie kultury osobistej, dbałość o zdrowie i kondycję fizyczną, rozwój umiejętności interpersonalnych i organizowanie czasu wolnego. Zadania te są realizowane w różnych formach w wymiarze średnio 4 godziny dziennie w dni robocze.

- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, diagnozowanie problemu przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą oraz rozpowszechnianie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

- Działania Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy.

Zespół realizuje zadania wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Praca zespołu koncentruje się na intensywnych działaniach i pracy socjalnej w rodzinach pozostających na pograniczu rozpadu, wieloprotokolowych, gdzie wiodącą dysfunkcją jest przemoc. Pracownicy socjalni koordynują procedury „Niebieskie Karty”, współpracują z dzielnicowymi, pedagogami, psychologami, kuratorami, członkami MKRPA, pracownikami ochrony zdrowia. Prowadzą postępowania administracyjne dotyczące udzielania wsparcia finansowego w/w rodzinom.

- Grupowe wsparcie kobiet doświadczających przemocy domowej.

Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy domowej działa w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Puławach w ramach projektu „Bezpieczna Przystań”. Grupa wsparcia jest miejscem, w którym kobiety poprzez dzielenie się własnymi doświadczeniami, nabierają dystansu do swej często skomplikowanej sytuacji życiowej, uzyskują wsparcie oraz wskazówki. Uczestniczki nabywają wiedzę dotyczącą mechanizmów przemocy, poszerzają świadomość na temat posiadanych zasobów, obszarów do rozwoju, uczuć oraz potrzeb. Uczą się zachowań asertywnych oraz stawiania granic.

Zajęcia mają charakter warsztatowy, psychoedukacyjny, z zastosowaniem elementów metody Porozumienia bez Przemocy Marshalla Rosenberga, z wykorzystaniem metafory i opowieści terapeutycznych. Formy pracy to: mini-wykłady, indywidualna praca na forum grupy, dyskusja, odgrywanie scenek, ćwiczenia w dwójkach. Grupę prowadzi starszy specjalista pracy socjalnej, trener porozumienia opartego na empatii.

- Prowadzenie warsztatów „Odzyskaj siebie”.

Oferta skierowana jest do kobiet po doświadczeniu traumy związanej z przemocą domową oraz kryzysu o różnorodnej etiologii. Grupa prowadzona jest przez psychologa w formie cyklicznych spotkań odbywających się raz w miesiącu. W trakcie spotkań uczestniczki nabywają i rozwijają kompetencje społeczne pozwalające im na budowanie poczucia własnej wartości oraz właściwego obrazu siebie. Główne zagadnienia poruszane podczas zajęć to radzenie sobie ze stresem, identyfikowanie i nazywanie negatywnych przekonań na własny temat. Umiejętność relaksacji i redukowania napięć oraz przeformułowywania treści wywołujących blokadę w przepływie pozytywnych informacji z otoczenia. Budowanie motywacji do wytyczania sobie celów zgodnych z możliwościami. Nauka bycia w zgodzie z odczuwanymi przez siebie uczuciami i adekwatnego do nich reagowania.

- Terapia rodzinna.

W Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia specjaliści realizują oddziaływania terapeutyczne na każdego członka rodziny indywidualnie (matka, ojciec, dziecko), jak również pracują z członkami rodziny wspólnie (wszyscy razem).

- świadczenie usług opiekuńczych

Obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

II. Rezultaty

Głównym efektem realizacji programu jest zapewnienie bezpieczeństwa i podniesienie poziomu życia rodzin przez pełniejsze zaspokojenie ich potrzeb w sytuacji kryzysu. Rodziny zagrożone różnymi problemami społecznymi, będą miały zapewnione odpowiednie wsparcie, umożliwiające przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych. Szeroko rozumiane przeciwdziałanie przemocy, odizolowanie od sprawcy przemocy, udzielenie bezpiecznego schronienia w formie pobytu w Mieszkaniu treningowym, działania profilaktyczne skierowane do całych rodzin przyczynią się do skuteczniejszego przeciwdziałania kryzysowi rodziny, efektywnego wspierania jej w prawidłowym funkcjonowaniu.

III. Wskaźniki

Efektywność realizowanych działań będzie mierzona przez następujące wskaźniki:

1. Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym w formie schronienia w Mieszkaniu treningowym.
2. Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym indywidualnym, grupowym oraz w formie treningów i warsztatów.
3. Liczba osób objętych wsparciem w formie pracy socjalnej.
4. Liczba osób objętych wsparciem w formie asystenta.
5. Liczba osób objętych wsparciem Klubu Integracji Społecznej.
6. Liczba osób objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych.
7. Liczba osób objętych wsparciem rzeczowym i finansowym.
8. Liczba dzieci uczęszczających do Placówki Wsparcia Dziennego.

PROGRAM NAUKI PŁYWANIA DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ MIASTO PUŁAWY

W trosce o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, wprowadza się Program nauki pływania zwany dalej Programem. Program skierowany jest do uczniów klas I-III szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest gmina Miasto Puławy. Realizacja zajęć w oparciu o nowoczesną bazę gminnych obiektów sportowych ma na celu wprowadzenie takiego systemu nauki pływania, który będzie zapewniał prawidłowy rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży, kształtował zainteresowania sportowe uczestników oraz stanowił podwaliny do przyszłej kariery sportowej.

I. Cele Programu

- ☐ wdrażanie od najmłodszych lat nawyków zdrowego stylu życia,
- ☐ rozwijanie świadomości zagrożenia utonięciem po spożyciu alkoholu i innych substancji szkodliwych,
- ☐ wdrożenie nawyku aktywnego organizowania i spędzania czasu wolnego bez użycia alkoholu,
- ☐ zapewnienie prawidłowego rozwoju psychofizycznego,
- ☐ kształtowanie pożądanych postaw życiowych zgodnych z ideą fair play,
- ☐ rozwijanie zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i kompetencji sportowych przygotowujących do prozdrowotnej aktywności sportowej oraz rozwoju talentów sportowych.

II. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu są:

- ☐ Urząd Miasta Puławy,
- ☐ Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Puławach,
- ☐ szkoły podstawowe prowadzone przez Miasto Puławy.

III. Zadania realizatorów Programu

1. Nad realizacją Programu nadzór pełni Urząd Miasta Puławy.
2. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji po uzyskaniu pozytywnej opinii Prezydenta Miasta Puławy, zatrudnia koordynatora Programu, którym może być wyłącznie osoba posiadająca kwalifikacje trenera pływania oraz aktualne badania lekarskie odpowiednie do pracy na danym stanowisku.
3. Do obowiązków koordynatora należy:
  - ☐ coroczne przygotowanie harmonogramu realizacji Programu w porozumieniu z dyrektorami szkół,
  - ☐ zatwierdzenie rocznych planów sporządzanych przez osoby realizujące Program,
  - ☐ bezpośredni nadzór nad realizacją Programu, hospitacje zajęć,
  - ☐ opiniowanie kwalifikacji kandydatów, którym powierzone zostanie prowadzenie zajęć,
  - ☐ sporządzanie corocznej oceny pracy prowadzących zajęcia na podstawie kryteriów podanych przed rozpoczęciem realizacji Programu w danym roku szkolnym i uzgodnionych z nadzorującym realizację Programu,
  - ☐ tworzenie grup na początku roku szkolnego oraz ich reorganizacja i likwidacja w trakcie roku szkolnego,
  - ☐ współpraca z dyrektorami szkół i rodzicami uczestników,
  - ☐ organizacja zastępstw w przypadku nieobecności prowadzących zajęcia,
  - ☐ organizowanie okresowych i rocznych sprawdzianów postępów uczestników,
  - ☐ prowadzenie dziennika pracy koordynatora Programu nauki pływania,
  - ☐ sporządzanie miesięcznych zestawień ilości godzin zrealizowanych przez prowadzących zajęcia w poszczególnych grupach, które będą podstawą do naliczenia wynagrodzeń,

☐ składanie sprawozdań z realizacji Programu, w tym w szczególności sprawozdań częściowych, komunikatów ze zorganizowanych sprawdzianów (zawodów), sprawozdań rocznych.

4. Koordynator współpracuje bezpośrednio z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Puław.

5. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora zatrudnia osoby z odpowiednim przygotowaniem realizujące Program i wypłaca im wynagrodzenie na podstawie zawartej umowy za zrealizowane zajęcia w ramach środków zabezpieczonych w budżecie Miasta Puław.

6. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 10 oraz Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 11 współdziałają z koordynatorem Programu w zakresie organizacji zajęć programowych koordynują realizację Programu na terenie podległego sobie obiektu, uczestniczą w ustalaniu harmonogramu realizacji zadania oraz określają warunki realizacji zadania przez osoby prowadzące zajęcia.

7. Osoby realizujące Program sprawują osobistą pieczę nad uczestnikami Programu – w niezbędnym zakresie także przed i po odbytych zajęciach, ponoszą odpowiedzialność za bezpieczeństwo osób uczestniczących w zajęciach.

IV. Organizacja zajęć

1. Zajęcia w ramach Programu rozpoczynają się i kończą zgodnie z treścią zawartej umowy z osobą realizującą Program.

2. Zajęcia w ramach Programu odbywają się:

☐ dla Szkoły Podstawowej nr 1, Szkoły Podstawowej nr 2, Szkoły Podstawowej nr 5, Szkoły Podstawowej nr 6 i Szkoły Podstawowej nr 9 na pływalni Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Puławach – al. Partyzantów 11,

☐ dla Szkoły Podstawowej nr 3 i Szkoły Podstawowej nr 10 na pływalni w Szkole Podstawowej nr 10 w Puławach – ul. 6 Sierpnia 30,

☐ dla Szkoły Podstawowej nr 4 i Szkoły Podstawowej nr 11 na pływalni w Szkole Podstawowej nr 11 w Puławach – ul. Legionu Puławskiego 8, a biorąc pod uwagę dostępne wolne godziny na danej pływalni istnieje możliwość zmiany pływalni, na której realizowane będą zajęcia w poszczególnych grupach.

3. Harmonogram zajęć dla każdej grupy ustala koordynator w porozumieniu z dyrektorami szkół i dyrektorem Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

V. Etapy Programu

Ustala się następujące etapy Programu:

1. Etap I – nauka pływania:

a) realizacja etapu odbywa się w klasach pierwszych szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Puław,

b) uczniowie danej szkoły dzieleni są na grupy o liczebności zgodnej z obowiązującymi przepisami,

c) każda grupa realizuje zajęcia w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo.

2. Etap II – nauka pływania – doskonalenie:

a) realizacja etapu odbywa się w klasach drugich szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Puław,

b) spośród uczniów, którzy ukończyli I etap tworzy się grupy o liczebności zgodnej z obowiązującymi przepisami,

c) w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po pozytywnym zaopiniowaniu przez koordynatora możliwe jest uczestnictwo w programie ucznia, który nie zrealizował w pełni I etapu,

d) każda grupa realizuje zajęcia w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo.

3. Etap III – nauka pływania stylowego:

a) realizacja etapu odbywa się w klasach trzecich szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Puław,

- b) spośród uczniów danej szkoły, którzy zrealizowali II etap tworzy się grupy o liczebności zgodnej z obowiązującymi przepisami,
- c) w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po pozytywnym zaopiniowaniu przez koordynatora możliwe jest uczestnictwo w programie ucznia, który nie zrealizował w pełni II etapu,
- d) każda ze szkolnych grup realizuje zajęcia w wymiarze trzech godzin lekcyjnych tygodniowo.

4. Na każdym etapie realizacji programu istnieje możliwość tworzenia grup międzyoddziałowych zróżnicowanych ze względu na umiejętności uczniów.

5. Na każdym etapie realizacji Programu organizuje się sprawdziany (zawody), w których uczestniczą uczniowie realizujący Program reprezentując swoje szkoły:

- ☐ za opiekę nad uczniami podczas zawodów prowadzący zajęcia otrzymuje wynagrodzenie jak za jedną godzinę zrealizowanych zajęć a swoją obecność odnotowuje w dzienniku jednej z prowadzonych grup,
- ☐ niemożliwe jest łączenie opieki nad uczniami podczas sprawdzianów (zawodów) z funkcją sędziego tych zawodów,
- ☐ uczestnictwo ucznia w zawodach (sprawdzianach) prowadzący zaznacza w dzienniku realizacji zajęć.

6. Na zakończenie każdego etapu uczeń który uczestniczył w zajęciach i przyswoił umiejętności może otrzymać certyfikat (dyplom) ukończenia danego etapu. Dyplomy przygotowuje prowadzący zajęcia w porozumieniu z dyrektorem danej szkoły.

7. Jeden raz w semestrze istnieje możliwość organizacji lekcji pokazowych dla rodziców uczniów uczestniczących w Programie.

VI. Zasady uczestnictwa

1. Udział dziecka na każdym etapie Programu jest dobrowolny.
2. W Programie mogą uczestniczyć dzieci, których rodzice/prawni opiekunowie przed rozpoczęciem każdego z etapów złożą pisemną deklarację:
  - ☐ systematycznego uczestnictwa dziecka w zajęciach,
  - ☐ odpowiedzialności za przyprowadzenie i odprowadzenie dziecka na zajęcia.
3. W każdym etapie realizacji Programu w przypadku trzykrotnej kolejnej frekwencji poniżej 10 uczestników zajęć (bez pisemnego usprawiedliwienia) koordynator Programu rozwiązuje grupę informując o tym fakcie odpowiednio dyrektora danej szkoły, dyrektora powierzającego realizację zajęć, Urząd Miasta Puław, o którym mowa w pkt. II „Zadania realizatorów Programu”, który automatycznie wstrzymuje wypłatę wynagrodzenia osobie prowadzącej zajęcia. Pisemne usprawiedliwienia prowadzący dołącza do dziennika realizacji zajęć. Prowadzący informuje koordynatora o frekwencji powodującej rozwiązanie grupy.
4. Pozostałych uczestników rozwiązanej grupy koordynator kieruje za zgodą ich rodziców/ opiekunów prawnych do innych grup realizujących Program.

VII. Zasady finansowania Programu

1. Finansowanie Programu odbywa się w ramach środków corocznie zabezpieczanych w budżecie Miasta Puławy.
2. Wynagrodzenie dla osób realizujących Program:
  - a) miesięczne wynagrodzenie koordynatora Programu wynosi 1 900 zł brutto,
  - b) wynagrodzenie za 45 – minutową jednostkę zrealizowanych zajęć wynosi 50 zł brutto.

UZASADNIENIE

Obowiązkiem gminy jest przyjęcie wspólnego gminnego programu obejmującego profilaktykę w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktykę w zakresie uzależnień behawioralnych. Rekomendacje wydane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom wskazują na potrzebę przeprowadzenia diagnozy oraz korzystania z programów o naukowo potwierdzonej skuteczności. Zalecenia te zostały ujęte w przygotowanym programie.

Niniejszy program został przygotowany na lata 2024-2025 i składa się z ośmiu rozdziałów i trzech załączników. Rozdział I stanowi diagnozę środowiska lokalnego; rozdział II przedstawia podstawowe założenia programu; rozdział III określa cele programu; rozdział IV omawia działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty; rozdział V poświęcony jest obowiązkowi gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom; rozdział VI to zadania do realizacji; rozdział VII opisuje zadania finansowane w ramach programu; natomiast rozdział VIII to zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Załącznikiem nr 1 do programu jest Profilaktyczno-Rozwojowy Program Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „Alternatywa”; załącznik nr 2 stanowi Program „Lepsze Jutro”; natomiast załącznik nr 3 to Program nauki pływania dla uczniów szkół podstawowych, prowadzonych przez gminę Miasto Puławy.

Przedstawiony projekt uchwały w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025 dla miasta Puławy został dostosowany do wymogów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o zdrowiu publicznym.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że podjęcie proponowanej uchwały jest zasadne i celowe.